

OUR LIFE
НАШЕ ЖИТТЯ

Вересень

Ч. 8 (9)

1952

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК IX. ВЕРЕСЕНЬ, 1952 Ч. 9

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць

Редагує редакційна колегія

Листування й передплату висилати на адресу:
866 N. 7th St. Philadelphia 23, Pa.

Передплата у Злучених Державах \$2.50 річно, на пів року \$1.50. В Канаді \$3.00 річно, на пів року \$1.75. Поодинокі число 25 центів.

Рукописи просимо присилати чітко переписані на одній сторінці паперу. Редакція застерігає собі право скорочувати рукописи. Надісланих рукописів редакція не звертає.

ЦІНА ОГолошень

1. 2" × 1 кол. 2.00	4. 2" × 2 кол. 4.50
2. 3" × 1 кол. 3.00	5. 3" × 2 кол. 6.00
3. 4" × 1 кол. 4.50	6. 4" × 2 кол. 8.00
7. 3" × 3 кол. 10.00	

При річних оголошеннях даємо 20% знижки.
Замовляючи, подати тут зазначене число.

OUR LIFE

VOL. IX. SEPTEMBER, 1952 No. 9

Edited by Editorial Board

Monthly publication of the Ukrainian National
Women's League of America, Inc.

866 N. 7th St. Philadelphia 23, Pa.

Subscription in the United States \$2.50 per year
— \$1.50 for 6 months. Subscription in Canada
\$3.00 per year, half year \$1.75. Single copy 25c.

Entered as second class matter July 8, 1944,
at the Post Office at Philadelphia, Penna.,
under the Act of March 3, 1879.

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АВСТРАЛІЯ:

Mrs. I. Pelensky
136 Forest Rd.
Arncliffe, N.S.W.
Australia

Річна передплата: 1£

Піврічна передплата: 11 шил.
Поодинокі число: 2 шил.

АНГЛІЯ:

Mrs. I. Witoszynsky
30, Keighley Rd.
Bradford, Yors.
England

ЗМІСТ

М. Д. Перед Міжнар. Жіночою Виставкою	1	Що варити й пекти	14
Діма: х х х	2	Роляник: Несподіванка	15
Чи Союз Українок Америки цікавиться українським шкільництвом?	2	О. Цегельська: Слово треба додержувати	16
С. Нагірна: Із моїх музичних спогадів ..	3	І. Савицька: Як Панас став пластуном ..	16
М. Зибачинська: Стиль життя чи виховання	4	Your Stake is Large	17
Н. Іщук-Пазуняк: Погасла зірка	5	Marko Wowchok	18
О. Сулима: Залишені	5	A Letter from Athens	18
Л. Бура: У тіні лямп	7	Е. Кулчуська: Letter from the Editor	18
О. Копач: Два чинники	8	Ліга Українських Католицьких жінок	19
А. Б. Федуняк: Із ювілейного зїзду	9	О. Кисілевська: Радісна вістка	19
Н. Дорошенко: Памяті гетьманової Олександри	10	Вісті Федерації. Інформативний листок СФУЖО	19
Н. Костецька: Приятелі господині	11	О. Трофимовська: Чи на "новий шлях"? .	20
Др. Р. Сочинський: Безпека наших дітей	12	Є. Жук: Справжня соборність	20
Українська вишивка: Перетикані завіски .	13	Вісті з централі. Із гостин	21
		При громадській роботі	22
		І. Косач-Борисова: Колодяжне	23

Світлина на обгортці: п. Рій-Лисович в нар. вбранні з Яворівщини. Із показу народньої ноші у Філадельфії.

Перед Міжнародною Жіночою Виставкою в Нью Йорку

Щороку в листопаді відбувається в Нью Йорку в великому будинку 71 Реджімент Арморі вистава, в якій беруть участь різні національні групи, що замешкують ЗДА. Це є в житті Нью Йорку замітна і популярна імпреза. Ньюйоркчане дістають перегляд усіх чужинецьких груп, що прибули до ЗДА, їх окремішностей та здобутків. Тут виставляють вироби даної країни, показують зразки її народної культури та побуту. А попри те все подають інформації про її життя та особливості. Щовечора відбуваються імпрези, в яких виставці виводять також зразки співу й танку.

Ньюйорчане раді цій відміні серед свого сірого будня. Широкою струєю вливається публіка до виставкової галі та розглядає барвні різноманітні станки. Воно цікаво бачити тісно біля себе стільки різnorodного добра. А тут ще дівчата в народніх строях, а тут балетні чи хорові групи різних народів, чи це не цікава розвага? А в передріздвяному часі хочеться придбати те й друге для своїх близьких чи знайомих. Тому й ця міжнародна виставка — це в Нью Йорку популярна подія.

Союз Українок Америки вже в 1926 взяв участь у цій виставці. В 1944 році це було останній раз, що українки виступали. Военні події та велике переселення скитальців так запрягло наші сили, що не було змоги досі про те подбати. Та в цьому році українське жіноцтво в Нью Йорку вирішило зайняти знову оце важне місце. Не має бо трибуни, де так успішно й широко можна реклямувати нашу справу, як на міжнародній жіночій виставі. Тут широкі круги американської публіки не тільки бачать вироби нашого народного мистецтва та зразки нашого танку. Вони дістають загальне поняття, де лежить Україна, які її природні й мистецькі багатства та яке її

політичне положення в межах ССРСР. Пересічний відвідувач бачить, що ми є зовсім окремий народ, який має свою власну культуру, історію й мову. Навіть найбільш поверховний погляд скаже йому, що український станок має зовсім інакші вироби від польського чи руського.

На 5 Конгресі УКК піднесла нещодавно одна чільна українська діячка потребу — інформувати не тільки політичні круги, не тільки провід, а широкий загал ЗДА про нашу справу. Це не випадок, що саме жінка вивдигнула це перед конгресом. Бо таке інформування — це дрібна мозольна праця не одиниць, а цілих гуртів, що вимагає бистрої інтуїції, вмілого підходу і посвяти. Саме прикмети, що їх відмічують звичайно у жіночій праці.

Вже в лютому ц.р. українське жіноцтво Нью Йорку й околиці створило "Український Виставковий Жіночий Комітет" із представниць усіх жіночих організацій. Ініціатива вийшла від Союзу Українок Америки та Ліги Молоді Північної Америки — організацій, які вже в цих виставках брали участь. Представниць вислали Золотий Хрест, Обеднання Українських Жінок Америки, Матірний Союз Українок, Негайна Поміч, Марійська Дружина, Гуманітарне Товариство та жіночі секції ОЧСУ і СУМА. Внутрі Комітету створено секції, а це — мистецьку, пропагандивну, фінансову, господарську й організаційно-інформаційну. Секції вже розгорнули підготовну працю. Мистецька придбала перегляд усіх виставкових речей, фінансова — заплянувала жіночий фестин на день 7 вересня, щоб добути потрібні фонди. Господарська підготовляє традиційно-українське печиво, щоб і ця галузь нашого життя була доступна відвідувачам. Секція організаційно-інформаційна готує видання одноднів-

ки, в якій має бути матеріал з обсягу українського мистецтва, історії та культури. Секція пропаганди провадить підготовну роботу для ознайомлення нашої і чужої публіки про вагу виставки.

На день 8 листопада о год. 9:30 призначений український вечір співу й танку, в якому візьмуть участь найкращі наші сили. Організаційна секція підготовляє відповідну точку для телевізії.

Перед Виставковим Комітетом завдання дуже відповідальне. З одного боку фінансово-організаційна сторінка справи, яка включає заплату станка, реклями, одноднівки та коштів українського вечора. З другого боку організаційно-пропагандивна сторінка, яка обіймає відповідне влаштування станка, добір матеріалу до одноднівки та української програми, а вкінці зразково поставлену інформацію відвідувачів. Склад Комітету дає запоруку успіху. У Виставковому Комітеті об'єднались для цієї справи давноприбулі і тут роджені українки з новоприбулими. Перші знають добре американський спосіб думання та підхід до тутешньої публіки, а нові можуть подати вичерпні інформації про Україну.

Слово тепер за українським громадянством. Воно може й повинно виказати свою піддержку — участю у фестині та в самій виставі. На іншому місці подаємо точніші дані про час і місце вистави. Що більше буде наших людей в одному й другому місці, то більше викажемо зрозуміння для цього почину. А памятаймо, що це виступ великої ваги. Впродовж семи років, що ми в ньому не брали участі, поляки й москвини зберігали там своє місце та зобрили свою пропагандивну роботу. Природа не зносить порожнечі. Де нас немає, там нас не признають.

М. Д.

Коли думи похмурі, коли думи старечі
 На обличчі лишають свої зморшки-сліди, —
 Ти скажи собі: „Струнко!“, ти розправ свої плечі
 Так, щоб віяла юність від твоєї ходи.
 Коли смуток жорстокий, підкрадаючись хитро,
 Напливає на очі і сльозою тремтить, —
 Ти умий себе свіжим, кришталевим повітрям
 Так, щоб очі відбили весняну блакить.

Із збірки „Волошки“

Із листування

Бюро Централі США одержує чимало листів із запитаннями, які могли б зацікавити наших членів і читачів „Нашого Життя“. На особливо цікаві запитання у тих листах відповідатимемо у цій рубриці. Також прохаємо подавати свої думки для використання у цьому листуванні.

Чи Союз Українок Америки цікавиться українським шкільництвом?

На початку шкільного року ідуть часті балачки про навчання української мови. Подібні питання вириваються також у нашому листуванні.

Українське шкільництво в ЗДА складається з цілоденних шкіл при гр.-католицьких парохіях та з доповняльних шкіл українознавства, що відбувають науку раз або двічі в тиждень. Одне й друге постало з громадської ініціативи та в великій мірі спирається даліше на піддержку громадян.

Треба зазначити, що наше жіноцтво всюди ставиться активно до справ навчання й виховання молоді. Правда, підхід Відділів США не є однотайний. Кожен Відділ спомагає школу у своїй місцевості, щонайменше матеріальним датком чи участю в шкільних імпрезах. Та це є тільки одним виявом зацікавлення. В деяких місцевостях Відділи поставились

до цієї справи куди активніше. В Ютика, Н. Й., Союз Українок активно співпрацював при створенні парохіяльного дитячого садку. В Амстердам, Н. Й., Відділ США опікувався курсами українознавства. А в Гемтремк, Миш., перевів велику збіркову кампанію на користь парохіяльної школи та устаткував власними фондами одну шкільну кімнату.

Ці приклади світять своїм приміром для інших. Саме тепер, коли сотні й тисячі нашої дітвори згуртувались знову у шкільних мурах, проважають їх у цю дорогу не лиш із трепетом серця батьки, а й усе наше жіноцтво. Кожна членка Союзу Українок думає з радістю про те, що в тих малих голівках нагромаджуються знання, що в тих серденьках росте почуття, що принесе колись користь нашій справі. Та радіти цим — це таки замало. Треба й приложити своїх рук, щоб ми мали певність, що нічого не занедбали, щоби зберегти у молодого покоління пам'ять про Батьківщину.

А цього може доклати тільки добре поставлене навчання про Рідний Край. Його можуть дати цілоденні школи, якщо матимуть відповідну вчительську силу. Також школа українознавства, коли вона добре поставлена, може дати дітям солідне знання.

Ось тут може проявитись жіноча ініціатива та практичний змисл. Якщо школи українознавства в місцевості немає, можна оснувати таку разом із парохією або філією УЖК. А де одна чи друга школа вже існує, там треба приложити рук інакше. Може це бути піддержка матеріальна, як улаштування бібліотеки, устаткування шкільної залі чи поміч при дитячих імпрезах. Можна допомогти також організаційно, дбаючи, щоб кожна дитина була там записана.

А в тих школах, де Відділи вже вложили свою працю — чи то численними пожертвами чи іншою допомогою — повинні поцікавитись також, як там ведеться навчання української мови та предметів українознавства. Часом бракує учительської сили, часом немає окремого приміщення чи підручників. А часом бракує й зрозуміння для цього навчання. Ось нове почесне завдання — піддержати й забезпечити для українознавства відповідне місце.

Тоді Відділи США будуть на правильному шляху у своєму старанні про молоде покоління. Тоді будуть певні, що молоді серця й уми, що підрастають нам на зміну, наллються тим знанням і почуттям, що колись принесе користь нашій справі.

Із моїх музичних спогадів

II.*)

У Празі згуртувалась по війні велика кількість наддніпрянців та галицької еміграції. Завдяки прихильності чеського уряду вдалося нашим ученим та громадським діячам зорганізувати кілька високих шкіл. Можливість одержати стипендії на студії в цих школах, як також на чеському університеті та техніці, притягнула до Праги багато нашої молоді, що бідувала в таборах інтернованих у Польщі. У Празі зацікло громадське та культурне життя нашої еміграції, в яке і ми пірнули. Постало багато студентських, громадських, політичних та інших організацій. За увесь час свого перебування в Празі, я працювала в Українському Жіночому Союзі, на чолі якого стояла спочатку О. Галаган, потім М. Омельченко, а з 1925 р. відома громадська діячка Зінаїда Мірна. Рівночасно приймала я участь у праці Громади Студенток України, яку очолювала енергійна, ще тоді студентка медицини, Софія Парфанович, а після її переїзду до Львова, Ліна Войтович.

У 1925 р. я вступила в чеську Державну Музичну Консерваторію до класу проф. Кадержабка на сольо-спів. Це був вершок моїх мрій. У той час і пізніше студіювало в Консерваторії багато українців, які мали там дуже добру opiniю. Це майже всі відомі тепер імена українського музичного світу, як Нестор Нижанківський, Роман Савицький, Зиновій Лиско, Надія Біленька, Роман Сімович, Андрій Приходько, Микола Колесса та Дмитро Левитський, який після закінчення Консерваторії, став асистентом у свого професора співу Фукса.

У 1929 р. приїхав на деякий час до Праги композитор В. Барвінський. І ось тоді мала я нагоду знов виступати з ним на одному концерті. Це був концерт Студентської Громади при Українській Господарській Академії в Подебрадах. Тут слід згадати ще про виступ мішаного хору на цьому концерті під диригентурою Платоніди Росі-

невич-Щуровської, бувшої субдиригентки О. Кошиця. Для характеристики цієї видатної музичної сили подаю ось який епізод.

У Празі за час перебування української еміграції не було завжди постійного хору, але вразі потреби диригентка Росіневич-Щуровська вміла завжди зорганізувати співочу групу з нагоди якогось національного свята. Пригадую в 1928 році чехи влаштували фестиваль словянських хорів, в якому брали участь також українці. Для цього виступу Росіневич-Щуровська обєднала співаків-українців із Праги і Подебрад — всього біля 60 осіб. У фестивалі приймали участь ще й такі народи: поляки, москвини, білоруси, здається болгарини та навіть маленький хор лужицьких сербів. Чехи обєднали декілька своїх хорів, тому їхня група була найбільша — мабуть біля 250 осіб.

Українські слухачі з великим напруженням ждали виступу українського хору. Кожен бажав, щоб наш хор показав себе якнайкраще. Вже взірцевий вихід українського хору на сцену викликав оплески. Поява Росіневич-Щуровської на сцені, одинокої жінки-диригентки на фестивалі, підсилила оплески. Коли хор почав першу пісню „Зелений гай, пахуче поле“, ідеально чистим „піяно“ і поступово скріпляв аж до повного „форте“, зростало вражіння і в нас слухачів. Велика зіспіваність хору і тонка інтерпретація робили таке сильне вражіння, що спазм давив горло від високого мистецького пориву. Кількатисячна товпа загула від оплесків. Ми були певні, що наш хор одержить перше місце у змаганні. Але так не сталося. Жюрі руководилось не тільки мистецькими, але й іншими мотивами і присудило перше місце полякам. Треба признати, що польський чоловічий хор звучав добре, але як ходила чутка, він склався майже увесь із оперових співаків, з яких на скору руку склали хор спеціально на цей фестиваль. Він ні в якому разі не стояв вище нашого хору.

Час студіювання в Консерва-

Мирослава Гординська у народньому вбранні з Підляшшя.

Воно складається з цікаво вишиваної сорочки (окрім вставок вишитий рукав також над дудою), смугастої вонняної спідниці, такого ж фартушка, оксамитного станика з галунами та червоного, „доброго“ намиста. На голові шовковий очіпок.

торії вважаю найкращими роками свого життя, хоч це були роки дуже тяжкої праці на двох школах (Консерваторія та Високий Педагогічний Інститут ім. Драгоманова). Ще треба було знайти час на громадську працю, також на деякі цікаві доповіді, яких тоді було безліч та на концерти чи опери, часто навіть обовязкові для студій сольового співу та музики.

На цей надзвичайний випадок треба було заощадити зі скромної стипендії, яку ми одержували. Памятаю, що я майже два тижні їла по пів обіду, щоб зібрати гроші на концерт кольоратурної співачки світової слави Galli Curci (Галлі Курчі). Квитки на цей концерт були дуже дорогі. Стояче місце коштувало 25 чеських корон, себто п'ять нормальних обідів.

*) гл. „Н. Ж.“ ч. 6.

Крім вишколу голосу я придбала в Консерваторії до свого репертуару велику кількість арій та пісень. Мій професор співу дуже хотів бачити мене на сцені в ролі „Мадам Батерфлай“, бо, як казав, я відповідаю цій арії і голосово і своїм типом.

Тут із вдячністю згадую свого професора співу Кадержабка, який особливо сердечно відносився до мене. Вже на першому році моїх студій у Консерваторії, коли він довідався, що зі стипендії є дуже тяжко заплатити річно 600 К. шкільної такси, без ніякого порозуміння зі мною, звернувся до суспільної чеської діячки, жінки тодішнього міністра закордонних справ Бенеша (пізнішого чеського президента) з проханням допомогти мені. І одного дня на лекцію приніс мені від неї 300 корон на заплата піврічної такси. Мені була приємна така увага професора, але я просила його більше ніколи цього не робити, бо мені соромно брати допомогу. Хоч як було тяжко, але шкільну таксу за п'ять років науки в Консерваторії я заплатила зі своєї та чоловіка стипендії.

Кожен студент консерваторії виступав у шкільному році 1—2 рази, а на закінчення студій мав прилюдний, так зв. абсолювентський виступ. Звичайно такі концерти відбувались у добрих залах, де бувало дуже багато публіки. На цьому останньому виступі в Консерваторії я співала лірично-колюратурну арію Моцарта „*Vella mia fiamma addio*“. Чеська критика була дуже прихильна.

Коли я з китицями квітів верталась додому, мала враження, неначе щось близьке моїй душі втратила. Мені було жаль, що я вже більше не буду вчитись в Консерваторії, де я пережила стільки гарних мистецьких хвилин. Я завжди мала більше вдоволення з процесу музичної праці, як із виступів. Не раз, вибігши з консерваторії, я в думці продовжувала те, що перед хвилиною співала. Роздумуючи над інтерпретацією пісні чи арії, я йшла вулицями Праги, не знаючи куди, поки не опам'ятувалася в якомусь зовсім незнайомому місці. Може це і смішно, але коли за якийсь час після закінчення

Марта Зибачинська

Стиль життя чи виховання?

П'ятдесят літ тому високо оцінювано „добре виховання“ як найкраще свідчення молоді людини, що свіжо входила в життя свого оточення. Сьогодні ніби панує новий клич: думай що хочеш і роби, що хочеш, обережно тільки на конфлікт із законом. Плекається новий культ модерної живої людини „в динаміці, в плинності, в переплесках за межі самого себе“ (Шерех).

Цей новий аспект зветься стилем життя. Стиль у житті й майстерне життя високого стилю — це дві сторінки тієї самої монети, якою важиться вартість людини і якою оцінюється всякий прояв людського життя. Стиль не втотожнюється з „добрим вихованням“. Виховання набувається заправою того, „що годиться, а що ні“ під надійним проводом когось компетентного. Стиль — це щось більше, як вишукані форми. Стиль — це зміст життя, що проявляється в таких чи інших формах.

Стиль набувається важкою і суворою школою самого життя де часто учень є власним учителем і нерідко в конфліктах різьбиться істота людини, як брила каміння під долотом різбаря. І коли „добре виховання“ стало модерній людині „банально нудним“, так це у великій мірі тому, що динаміка сучасного життя вимагає іншого підходу.

Ним саме й є стиль життя. Можна бути наче гірський потік „в динаміці, в плинності, в переплесках за межі самого себе“, зовсім „у єдності зі зовнішнім світом“, — та все одно носити в собі певний шліф і

вміти надавати той шліф своєму оточенню.

* * *

Добрий тон є духово більшою вибагливістю. Радо з усміхом приймати зовнішність, або з деяким зусиллям опанувати наплив власного почуття — це прояви його. Одне й друге є запорукою успіху. Звичайно, слід знати коли й проти кого в нас фронт, кого і що недобачити, біля кого або чого пройти мимо, коли і з ким робити компроміс та кому подати руку. Найбільший промах доброго тону трапляється тоді, коли люди плутають ці речі або ще гірше, коли зовсім не усвідомлюють собі, що така різnorodність існує.

Ми знаємо, що кожна людина є постійно наладована власною симфонією „тонів“. І звісно найбільшою помилкою було б думати тільки про себе. Мовляв тільки в мене є ці „тони“ чи „голоси“, кругом мене пуца. Кожна людина, щоб яка це тільки душечка була, носить у собі свою сферу. Хіба не прогріх і не недискретність — не пошанувати змісту її? Вміти передати не замінно, поміж рядками, вміти недобачити, або не дочути несуттєвих речей! Все це разом дає оту тонку тканину дискретності, що нею оповито людські взаємини.

Чи модерна жива людина в погоні перегнати час, у темпі і динаміці, чи ще які там не були б питомості нашого часу, відкидає дискретність і добрий тон? Навпаки! Вчора і нині, все і всюди ці дві питомості включаються у стиль життя. Тоді коли стиль надає рами людині — вони мережать невидні мостики до оточення.

Консерваторії я проходила біля цього будинку, в мене серце билось від зворушення.

Закінчивши Консерваторію, я мусіла думати про заробіток, бо вже не мала права на стипендію. Про те, щоб заробляти на життя виступами, не можна було й думати, бо чехи мали досить своїх мистецьких сил, які не мали можливості удержатися. Тому довелося мені йти

за другою професією — вчителюванням. На жаль, учительська праця не може йти впарі зі сольоспівом, бо говорення впродовж декількох годин, шкодить голосові. Тому під час моєї педагогічної праці, яка була доволі різноманітна (від дитячого садку в Подебрадах до гімназії на Карпатській Україні), я не виступала на концертах.

Погасла зірка

Уже більше не відспівують по церквах Аргентини молебнів за одужання Еви Перон. Вона вже відійшла. Понура вість про смерть її промчала миттю простори цієї розлогої країни — і густо заселені міста, і безкраї дикі пампаси. Тихе жалібне „Requiem“ відповідає їй з тисячних уст. „Memento mori“ лунає відгомін цієї вісті для усіх молодих і старих з тією ж силою. І справді, ще не так недавно ясніли по європейських часописах світлини Еви Перон, коли вона, колишня акторка-співачка, уже як дійсна „First Lady“ своєї країни облітала весь світ, щоб здобути для неї відповідне становище, потрібні для її розвитку звязки. На її шляху — Рим, Мадрид, Париж, Лондон. Ця завжди елегантна, гарна жінка мала у тім велику мету — вона служила національно-державним інтересам своєї країни — країни, що десь там ген далеко за тропіками зберегла у своїх нетрях стародавню тисячелітню культуру інків, країни, що разом із провідом Сан Мартіна виборола

Ева Перон прийняла делегацію українського жіноцтва у червні 1951. Праворуч Еви Перон — містоголова СФУЖО п. Ніна Онацька, а ліворуч — почесна членка Союзу Українок Аргентини п. Емілія Стернюк.

собі свободу — вільний подих жигелів своїх безкраїх, степових просторів. У ці дні їхні серця наповнені печаллю, бо втратили вони свою улюблену Евіту, — як вони звично звали президентову — борця за їхню кращу долю. Ева любила свій край, вона діяла для його користі і досягала успіхів. Її імпульсивна, репрезентативна постава, її чарівний усміх і своєрідний концепт ломали перепони — вона знаходила відгомін на свої домагання в світі. Пишні прийняття, дипломатичні дебати і врешті поклін передпапським престолом у Ватикані проходить немов на екрані.

А там поворот домів і праця. Ева вникає в усі ділянки життя своєї країни. Вона стала визначним реформатором соціального життя свого народу. Вона була творцем званої тепер організації „Соціальна Опіка“ та несла через неї поміч потребуючим, бідним, хворим, головно, матерям і дітям. Ось маленький епізод із її життя: одного зимового дня, коли вітер із снігом стримував віддих, Ева Перон

ЗАЛИШЕНІ

Зудаківське „авто-стейшен“ швидко мчало вздовж німецького „автобану“ в Баварії. Воно було шцерт навантажене бочками сухого молока, баньками спорашкованих яєць, каре-пакетами з маслом, сиром і м'ясними консервами. З вікон авта видно було ззаду і з боків вузлі з „лахами“ Спереду щільно містилися три пасажири: шофер, референт акції „Мати й Дитина“ і допомогивий референт ЗУАДКомітету.

Ще рік тому цими елегантними машинами їздили солідні американці, члени ДП-Комісії і службовці ІРО. Тепер же цей „стейшен“ зсередини був схожий на циганську наладовану буду, і їхав він у терен для роздачі допомоги українцям.

Услід за „стейшеном“ котився навздогін чорний закритий „додж“. З того, як він обережно повертав на закрутинах, видно, що віз теж неабияку вагу.

По обидва боки дороги тяглися лани картоплі, ячменю, вівса, зрідка пшениці й жита.

Ой, ці пшениці й жита! Високі й густі, немов на Україні! На обніжках, червоних від макового цвіту, ласкаво усміхались волошки, що, в такт вітру, качали своїми синіми голівками. Ласкаво світило сонце, в небі дзвінко співали жайворонки.

*

Поминувши кілька німецьких сіл і містечок, віжджаємо на широке подвіря великого збірного табору, де мешкають також і українці. Таборяни задоволено усміхаються. „А, дуже раді, приїхав провідати наш рідний американський Вуйко. Єдиний, що ще турбується нашою долею тут у Німеччині!“

Збираються до залі роздачі. Бачу, що це: хворі, старші люди, жінки з дітьми. Допомога невелика, але як їй раді! Бо це ж розв'яже харчеву проблему бодай на один тиждень. Жадібними очима споглядають діти на масло, що лежить ще на вазі, але через хвилину буде в маминому кошику, а потім дома, о, насолода! Хліб із маслом!

Тим часом беру свою течку і йду шукати сиріт і занедбаних дітей у таборі. Діти, діти! Як шкода, що багато з них мусить терпіти злидні й недоїдання. Боляче спостерігати, що для них немає золотого дитинства, найкращого часу в житті людини! Мізерія, напівголодне існування! А що ж жде їх у майбутньому? І хочеться полегшити долю отих, що серед нас найменші.

*

Ось сидить під бараком шестилітня дівчинка-калічка з покрученими руками й ногами. Питаюся, як звати — Люба, а де живе — ось тут. Заходжу до цієї родини. Дізнаюся, від молоді мами, що Люба від народження має „контрактуру“ рук і ніг. Була в клініці в Мюнхені — 9 місяців, в Гайдельбергу в ортопедичній клініці — 1 рік, Вінцбург — 1 рік, ніщо не помогло. Бідні тато й мама стараються полегшити горе своїй малій донечці, болять її болями, та не в силі щось змінити.

Вертаюся до Люби на подвіря, вдивляюся пильніше і чи-

знайшлася в убогій дільниці міста, де жили люди праці. У їхніх скромних господарях контрастом був її елегантний стрій. Заходячи до мешкань, потрапила вона в нетоплену кімнату, де в куті на ліжку лежала старенька хвора жінка. Холодно в хаті — холодно на душі. Ева без надуми зняла з себе дорогу шубу й накрила стареньку. Дрібка тепла перед смертю — це безцінний дар, — дар з цього світу. Ева пішла далі, а робітники говорили: „Евіта нас любить, вона всі свої скарби за нас віддасть“

Пригадую її недавню ще зустріч з чільними українками в Буенос-Айрес, її оживлену дружню розмову з ними, коли то їй вручено від українок вишиваний обрус із серветками. Письменниця Оксана Драгоманова подає з захопленням опис її постаті, від якої йшов непереможний чар.

Здалека і на перший погляд її тоненька постать у скромній, червонявій суконці видалася тендітною й маленькою серед високих колон величезної зали. Але зблизька її струнка постать ніби виростає і віє від неї незвичай-

ною життєвою енергією, що виявляє велику духовість її особистості.

Маленька незаметна ілюстрація в американському магазині „Лайф“ сказала нам останнє слово про Еву Перон: уже на смертному ложі вона, бліда й виснажена, сповняє свій останній громадський обов'язок, опускаючи в принесену їй урну білетик для загально-державного голосування. Вона ж ще жила і востаннє говорила народові про свою волю. Та неблаганна владарка-смерть не чекала довго, покликана до себе Еву і вона стала перед її маєстатом — струнка, гарна на своєму 33-му році життя... Ми не знаємо, яку тайну дальших плянів своєї праці забрала з собою Ева, ми знаємо тільки: вона лункою ходою пройшла своє недовге життя й відійшла для свого народу у вічність.

Н. Ішук-Пазуняк

ЖІНКА — СУДДА У МІННЕАПОЛІС

Одною з найбільше популярних правничок у ЗДА — це суддя Бетті Вошборн у Міннеаполіс. Її вибрано рік тому великою більшістю голосів. Вона славиться своїм людяним підходом та вмінням розглянути справу.

таю на обличчі лагідну, милу, дитячу ласку. Дитина терпеливо переносить фізичні болі і страждання. З заздирістю спостерігає, як бігають і бавляться на подвір'ї здорові діти. Вона жадібно стежить за ними своїми оченятами, тільки від природи позбавлена живих рухів в ногах і руках. Вона дуже спокійна і старанно у всьому слухає своїх батьків.

Чого ця дитина потребує?

Звичайно, сухого молока і спорашкованих яєць. Мясні консерви, сир і масло поліпшать її харчування, але кожному ясно, що їй, як і багатьом недоживленим дітям, потрібні свіжі овочі, свіжа родина, гречана крупа, цукор, яєчка й інше, що зміцнювало б дитячі кістки для нормального росту. Все це в Німеччині є в достатній кількості. Крамниці завалені харчовими продуктами, лише батьки Люби, як і інших дітей, не в змозі забезпечувати цього своїм дітям, тим більше, що Люба має ще семимісячну сестричку.

*

Інший табір. Стукаю до кімнати. Відчиняє молода жінка. Маленька однорічна донечка, Люція, ховається за маминою спідницею. Питаюся, якої допомоги вона потребує? У відповідь чую: „Я, прошу пані, не хочу ні їсти, ні пити. Нічого не хочу, мені білий світ не милий. Мені заподіяно страшну кривду. Розлучили з чоловіком і з чотирма моїми дорогими й улюбленими дітьми. І я не знаю, чи я їх коли побачу, чи я їх коли почую. Ростуть десь за океаном, а мене, їхню рідну маму, не пустили їхати, бо знайшли плями на легенях. Ось цю маленьку не могла одірвати від свого серця, лишила тут, бо їй було лиш кілька місяців. Чоловік мій українець, довший час жив в Америці і працював там. Приїхав до Галичини в 1939 р., після війни мусів знов вертатися за океан, як американський горожанин. Забрав і діти, а мене не пустили з ним. Де мені шукати закону? У кого знайду правду? Порадьте, пані, що маю робити. Я ж є мама. Бог дав мені діти, а люди позбави-

ВІД КОМІТЕТУ МІЖНАРОДНОЇ ЖІНОЧОЇ ВИСТАВИ У НЬО ЙОРКУ

Пригадуємо мешканцям Нью Йорку й околиці, що дня 1 листопада відкривається Міжнародна Жіноча Виставка, яка триватиме до 8 листопада. Виставка буде відчинена щодня від 11 рано до 11 вночі, так що всі працюючі матимуть впродовж цілого тижня нагоду її відвідати. Дня 8 листопада о год. 9:30 відбудеться в будинку вистави український вечір із виступами співи й танку. Будинок вистави міститься на розі Парк Евню і 34 вул. (71 Реджімент Арморі).

Квитки в передпродажі можна закупити в крамницях „Сурма“, „Арт-Мод“, „Арка“, в Об'єднанім Комітеті Нью Йорку, а в Ньюарку в урядничок Союзу Українок. Ціна квитки в передпродажі 75 ц. із податком, тоді коли при касі вже коштуватиме 90 ц. без користи для нашого Комітету.

Марія Демидчук, голова

Дарія Степаняк, секр.

ли щастя ростити й виховувати їх. Куди мені звертатись, як і кому написати?“ — Слухала, схиливши голову, тяжка спазма підкочувалась і перетинала мені горло. А по молодому, зморщеному від надмірного горя обличчі цієї нещасної жінки горохом скочувались додолу гарячі сльози...

*

І ще і ще табір. А в кожному цілий ківш людського горя. Ось сидить на ліжку теж заплакана жінка. Тут же в куточку, за столиком, семилітній хлопчик, Богдан, вголос вираховує шкільні задачі: „Тринадцять та п'ять — відсімнадцять; двадцять відняти шість — чотирнадцять; шіснадцять та шість — двадцять два“. Ось і скінчив. „Тепер давайте мені мамо торбу, піду на „Корею“! (вираз, що означає іти рити старий метал і продавати на збірні пункти, яких в Німеччині тепер дуже багато). До вечора зароблю мамо, цілу марку і купимо молока, хліба, і ще щось на обід! А Ви плачете? Я ж уже великий? Так? Дарма, що немає та-

У тіні ламп

(По розмові з М. Степовою)

Вона народилась у самому серці Полісся, на Пинщині. Може й тому у неї щось із прикмет цієї далекої країни — повільний тон розмови та розмірність рухів. Але вона скоро покинула Полісся — її праця на сцені провела крізь цілу Західню Україну.

Свій дебют завдячує таки рідним сторонам. Гурток аматорів у Бересті н. Б. притягає її до співпраці. Тут вона спробувала заграти Марусю в „Грицю“. Безсмертний Гриць! Скільки молодим талантам уже промостив він дорогу!

Так було й того разу, коли у вбогій гардеробі в Бересті вітали її після вистави посли Дмитріюк і Хруцький. Дорога на сцену здавалась відкрита. Все таке ясне й просте, коли людині двадцять літ!

І так почалось життя на сцені. Театральну школу перейшла в театрі Смілянського, що грав на Поліссі та в корінній Польщі. Там ішли побутові пєси з танковими та співними встав-

ками, що захоплювали й чужого глядача. У молодій Марії показався добрий голос, так що вона могла в кожній виступати.

Але молоді акторку манили нові обрії. Тому коли в 1928 р. запрошує її театр Бойкової до Галичини, вона переїздить туди. Репертуар її поширюється. Режисери Коморовський, а пізніше Стадник впроваджують її в сальонові пєси, оперети. Найрадше згадує з того часу Одарку, що її відіграла з Рубчаком у „Запорожці“

А пізніше приходиться „Заграва“. Цей театр зв'язаний із її особистим життям, бо режисером його був її чоловік, Олесь Степовий. Яка це була надійна молода група! Кемпе, Шашаровський, Тимчук і багато інших творили її.

По смерті чоловіка в 1933 р. прийшов туди Блавацький. Почалась наново праця. Нові напрями, нові постановки. Як живо переживали проби до Стефанікової „Землі“! Режисер мусів їх переривати, щоб

Драматична артистка Марія Степова

актори могли опанувати своє зворушення. А потім — стояти перед куртиною й кидати Стефанікові слова в наповнену залю — співчуття, жаль і біль так живо малювались в людських очах!

Тоді вже Степова определила себе в драмі. Правда, грати тре-

та...“ тут він закусив губу, скривився і сам захлипав, а потім спинився, витер сльози і, заглядаючи матері в обличчя, спитав: „А який у мене був тато? Гарний? Так?“ І мати оповідала синові про його батька, як він тяжко працював у німців, захворів і на роботі помер. Старшого брата свого, Остапа, Богдан знає. Він щойно кілька місяців тому виїхав до Америки. Матір затримала медична комісія. Тяжко журиться бідна вдова з сиротою. Втратила чоловіка, розлучили з сином. Сама хвора. Маленький Богдан — одна втіха. І щовечора гаряче моляться хлопчисько до Матері Божої, щоб допомогла йому з мамою скорше за море до Остапка дістатися. Молиться і висказує свої дитячі болі дитячими щирими словами, а мати, побожно схрестивши руки, шепоче святу молитву, вірячи і надіючись лишень на її святу божеську поміч.

*

Котиться авто далі по рівній дорозі, заколисує. А перед очима, як в калейдоскопі, ви-

шикувалась довга стрічка: сироти, матері з дітьми, яких уже в багатьох таборах відвідала.

Ось 85 нешлюбних дітей, і то в одному тільки таборі!

Кожна окрема дитина вирізьблюється перед очима яскраво, ніби спеціально зліплена скульптура. А їхні матері! Різні, різні. Серед них і шевченківські Катерини, і шукачки тихої патріархальної селянської ідилії родинного щастя. Є також і рафіновані повії. Але ці вже дітей не мають. Дно соціально-морального бруду. Більшість тих матерів не годні своїм дітям дати ніякої ради.

*

Нарешті довга тура ЗУАДК-івської інспекції наближається до кінця. Авта порожніють і стають легшими. Ще одна візита. Ми їдемо відвідати українських інвалідів.

В маленькому німецькому містечку, скрізь, порозкидано на приватках, живуть українські інваліди, військові й цивільні.

Містились тут за ІРО кваліфікаційні курси для таких інвалідів. Коли ІРО зліквідува-

лось, більшість українців виїхала. Осталась лише невеличка група переважно чоловіків. Деякі поженились і не думають уже звідси нікуди вирушати. Місцева влада ставиться до них з респектом, презентуючи їм різні пільги. Інваліди чуються тут можливо. Дві родини мають маленьких дітей до одного року, якими старанно опікуються батьки дружин. Відвідання цих інвалідів і роздача їм допомоги від ЗУАДК-у підбадьорила їх морально на дусі. Деякі з них, дякуючи за дари, плакали, при чім знімали головні убори, міцно тисли наші руки і просили відписати за них до Америки подяку, що й про них нещасних хтось думає і піклується. Сидячи в цьому німецькому куті, вже віддавна не чули жодного українського слова, ЗУАДК-івський „стейшен“ сьогодні в цьому містечку — велика подія, що розчулила серця наших інвалідів і підтримала морально на дусі тих, які завжди знаходяться тільки в німецькому оточенні.

О. Сулима

ба було в усіх песах. Український театр того часу не допускав спеціалізації. Але своє місце чула вона в психологічному конфлікті, у зударах людської душі. Здається найбільше доказала вона — це в „Святому полум'ї“ Мома, де грала сестру милосердя. Тоді писала львівська критика — пережили ми не вечір Мома, а „вечір Степової“

А потім — дальші постаті в нових усе песах.. Джулія в „Поїзд-мареву“, Кончаківна в інсценізації „Слова о полку Ігореві“ та багато інших. Жінка Малахія в „Народньому Малахії“, няня в „Антигоні“, тьотя в „Мині Мазайлі“ — постаті створені вже на еміграції. А ось недавно — місіс Бирлінг в „Інспекторі“, постаті світської дами, що є витвором пересудів свого середовища.

Але тут уже починається інший час. Театр в Америці — це вже тільки відблиск того, що було. Немає атмосфери, немає повсякденної напруги виступу. Зосталось тільки саме горіння — творити, помімо щоденної важкої заробітної праці.

Хоч не можна сказати, щоб та праця менше зворушувала. Навпаки, здається ніколи не було такого сильного почуття щастя, як тепер „на дошках“ сцени. Переживаєш впродовж трьох годин те, що давніше за місяць. Та це упоєння швидко минає. Вже в гардеробі пригадаєш собі, що завтра чекає тебе сіра буденщина і ці три години стануть тільки болючим спомином.

Та хто його знає? Може будемо згадувати радісно цей час? Час, коли ми боролись і горіли і „проти волі таки сподівались“?

Л. Бура

НЕЗВИЧАЙНИЙ ЖІНОЧИЙ ЗІЗД

При кінці червня відбувся в Нью Йорку зїзд Федерації Жінок-Професіоналісток. Федерація ця нещодавно висунула 2 кандидаток на віце-президента Злучених Держав.

Підчас зїзду президія нагороджує жінок, що відзначились у своїй роботі, яка служить інтересам загалу. Цим разом признання дістали 3 журналістки, що працюють, як воєнні кореспондентки. Це є Маргарита Гіггінс з „Нью Йорк Гералд Трибюн“, Шарлота Найт з журналу „Колієрс“ і Мей Крейг із газетного тресту Нової Англії.

Олександра Копач

Два чинники

Виховання дитини починається у ранньому дитинстві й триває роками. Все у стані ставання, ніколи в доконаному завершенні. Це праця тяжка, свідома своєї цілі. Це підношення вгору, до кращого стану, до певного ідеалу.

Проблема виховання — давня, а в наших часах дуже розроблена. Різні системи й методи, впливи і чинники входять в її обсяг. Одне більшої, друге меншої ваги. Та безперечно важні є два чинники: діло і слово.

Вже св. Євангеліє кладе надзвичайно велику вагу на приклад, себто діло. У щоденному житті приклад і слово різблять дитину. Для добра дитини повинна бути між ними двома чинниками цілковита згода. Вони творять головні прикмети домашнього середовища, в якому виростає дитина.

Приклад повчає дитину про сповнювання обов'язків, зглядом Бога і Батьківщини. Сповняючи релігійні практики, як щоденну молитву, Службу Божу, св. Причастя та діла милосердя з одної сторони й беручи живу участь у громадському житті нашої спільноти — з другої сторони, даємо дитині два дороговкази, за якими йде її виховання. Оце правильне відношення до Бога і України і глибока мораль батьків, творить угольний камінь, ту опору, що на ній оперте виховання дитини.

Другий чинник — це слово. Це не тільки добре слово, слово любови, приязні, заохоти. Але ще до того це повинно бути рідне слово. Ця остання прикмета для нікого, мабуть, немає такого значення, як для нас, що їм приходить жити далеко від рідного ґрунту. Там, на Батьківщині всі зростали з тіла й духа багатьох поколінь, впродовж довгих сотень літ. А тут нам рідне слово, це все життя нації. Великий дар Всевишнього, що обдарував народи різними мовами, щоби в той спосіб проявляли себе, кожен на інший лад. Бо мова охоплює і передає мудрість, красу і фантазію народу. Це знаряддя її вогненного духа.

Правда, годі нам замкнутися

у своєму тісному крузі. Це було б нездорово й смішно. Треба нам жити зі світом, що нас окружає. Нашим дітям треба вчитися чужих мов, бо це є життєвою потребою. І не тільки діти повинні вивчати їх, але й ми, їхні батьки.

Нам треба вивчати чужу мову, щоб йти впарі з дітьми, знати їхні дороги та їхні заінтересування. Ми повинні й тут стати дитині з допомогою, щоб вона розбиралась у чужому світі та не брала без розбору все те, що їй зустрінеться.

Плекаючи рідне слово у наших домах, ми зясуємо дитині його духа. Мова — це живий твір народу і його повинні ми передати дітям, так як ми колись одержали його від наших предків. У плеканні мови стануть нам у допомогу — рідна пісня, вірш, оповідання й взагалі твори наших письменників. Про це ми повинні памятати і знайомити дитину з тим, відповідно до її віку.

Ті два чинники — діло і слово обережуть дитину від морального звихнення, від почуття меншевартости, від духового каліцтва, на яке так часто наражені діти емігрантів.

ГОЛОВА ЛУКЖ В ОТТАВІ

Як уже подано, на 2 Конгресі Українців Католиків у Торонто Ліга Українських Католицьких Жінок устали голови централі п. Марії Дими проголосила вступлення в члени СФУЖО. По Конгресі пп. М. Дима і К. Кравс, голова ЛУКЖ Торонто, відвідали відділи в Гемілтоні й Оттаві.

З нагоди приїзду обох провідниць відбувся цілий ряд зустрічей. Найцікавіший перебіг мала зустріч із 8 представницями англійських католицьких організацій з президенткою п. Гютон на чолі. Із промов п. Дими і п. Гютон слідно було, що праця їхня йде подібним шляхом. П. Дима підчеркнула, що слід скріпити фронт у боротьбі з безбожництвом і наступом московського комунізму.

Провідниці ЛУКЖ відбули довшу нараду з головою СФУЖО п. Оленою Кисілевською і фін. референткою Іриною Павликовською. Устійнено плян співпраці ЛУКЖ у рямях напрямних СФУЖО.

3 ювілейного зїзду

(Враження делегатки СУА)

У 1926 р. майже рівночасно з СУА засновано заходом кількох одиниць Союз Українок Канади при Союзі Українців Самостійників. Завдяки витривалості цих піонерок українського жіночого руху в Канаді й завдяки пляновій і систематичній праці СУК розрісся впродовж 25 літ свого існування до поважної організації, що налічує під цю пору 122 відділів з поверх 3000 членами.

З нагоди 25-ліття існування СУК відбув у днях від 4 до 7 липня ц.р. у Вінніпегу величавий ювілейний зїзд, що в ньому взяло участь біля 200 делегаток і гостей. Зїзд цей може бути взірцем, як належить влаштовувати подібні імпрези. Ділові Сесії зїзду розложено планово на кілька днів й поміж поодинокими сесіями для відпруження учасниць зїзду відбувалися концерти, спільні обіди, бенкети, тощо.

Перша ділова сесія зїзду була присвячена оцінці діяльності СУК в останніх роках. На неї зложилися звіти уступаючих, керівних органів СУК й дискусія над ними. Звіти склали по черзі п. Д. Гаврисишин загальний, п. Драган з ділянки народнього мистецтва, п. Н. Когуська з пресової й видавничої діяльності СУК, п. Фігус касовий. Годі у цій короткій статті перелічити всі осяги дворічної праці СУК. З усіх звітів виходить ясно, що СУК йде твердою ходою вперед у раз обраному напрямку.

Святочна сесія зїзду була наче доповненням ранішньої ділової сесії. У більш святочній формі відзеркалено працю перших років діяльності СУК. Дуже гарно й зворушливо вишло наділення почесним членством піонерок СУК в особах пань: С. Стечишин, Д. Янда, М. Мадюк, Слюзар, як теж відзначення чотирьох перших відділів СУК, що ними є відділи у Саскатуні, Ріджайна, Мічам й Виткові, усі 4 з провінції Саскачеван. Неменше враження на учасниць зїзду зробила святочна репрезентація студенток-питомок з інститутів ім. П. Моги-

Свячене для українських дітей у Регенсбургу, влаштоване з допомогою харчевих пожертв Комітету „Мати й Дитина“. (До »Вістей Комітету „Мати й Дитина“« на обгортці).

ли у Саскатуні, ім. св. Івана в Едмонтоні й Колегії св. Андрія у Вінніпегу.

Ювілейний Зїзд СУК особисто привітали п. А. Б. Федуняк з Шікаго від СУА й п. Р. Ф. Ритчі від Канадійської Національної Жіночої Ради. Письмові привіти надіслали між іншими вдова по сл. п. Головнім Отамани С. Петлюрі, сенаторка О. Кисілевська від СФУЖО, Военно-Історичний Інститут, письменник У. Самчук, Матірний Союз Українок.

Друга ділова сесія зїзду присвячена була плянуванню праці СУК на найближче майбутнє. На цій сесії обговорено найважливіші завдання СУК у дальшій діяльності. Усі вони зводяться до двох основних завдань, а саме дальша посиленна пропаганда українського народнього мистецтва й всебічна опіка над молодим поколінням й виховування його у привязанності до традицій своїх батьків. В тій цілі рішено дальше поширити музей народнього мистецтва у Саскатуні й його філіях, а відносно виховання молоді дальше освідомлювати своїх членів й через них впливати на інших, щоб дітей виховувано у любові до Батьківщини їх родичів, а саму молодь заохочувати стипендіями студіювати українознавчі науки у своїх рідних інституціях. СУК доцінюючи вагу опіки над молодим поколінням устійнив дві такі стипендії для студенток українознавства.

В тому самому часі відбував-

ся також зїзд Союзу Українців Самостійників якого складовою частиною являється СУК. Деякі сесії зїздів обох організацій були спільні. На двох таких спільних сесіях виголосили чолові союзянки доповіді.

Першу доповідь на ідеологічні теми п.н. „Нові Обрії“ виголосила п. О. Войценко, голова СУК, яка водночас є членом Екзекутиви СУС. Другий реферат на одній зі спільних сесій СУК й СУС виголосила колишня довголітня голова СУК п. С. Стечишин п.н. „Канадійська українка при народній праці“.

Вказуючи шлях у майбутнє доповідниця підчеркує ці самі два основні завдання, пропаганди української справи серед канадійського світу й то головне при помочі виставок українського народнього мистецтва та плянова й систематична боротьба з передчасним винародовленням наших дітей. Бо як подала доповідниця у своєму цінному рефераті, деякі вчені з англійського світу твердять, що за скоро асиміляція вбиває творчу думку у людей, які асимілюються, а тимже самим не приносять сподіваної користи для спільноти, яка асимілює. Нам приходить додати від себе, що така асиміляція за це приносить шкоду не тільки української спільноті в даній країні, але й цілому українському народові. Тож щастя Боже у майбутньому Союзові Українок Канади в його праці над так важливим завданням.

А. Б. Федуняк.

**ПАМ'ЯТІ ГЕТЬМАНОВОЇ
ОЛЕКСАНДРИ**

З бл. п. гетьмановою Олександрою познайомилась я у 1918 р. в Києві. Це знайомство продовжувалося і укріплювалося на еміграції аж до її смерті. За такий протяг часу здається можна пізнати й оцінити людину. Тому хочеться віддати пошану пам'яті Її, що була дорога моему серцю при житті й такою залишилася по смерті.

Та перш усього слід подати декілька життєписних даних. Гетьманова Олександра народилася у 1878 р. у сім'ї генерала Дурново. Її мати походила з роду Кочубеїв, а бабуна з князів Волконських, що виводили свій рід від Святослава II, князя Чернігівського. Дитинство своє провела в маєтку на Полтавщині. Це й закріпило її звязок із рідною землею.

Виховання у її сім'ї було суворе, вся вага була покладена на освіту дітей. Тому і молода дівчина, коли в 1897 році виходила заміж за Павла Скоропадського, володіла добре п'ятьма мовами й мала багато різних зацікавлень. Та шлях її вже простелився перед нею. Вона увійшла з повною посвятою в обов'язки дружини й матері. Їй судилось привести на світ шестеро дітей. Кожне з них вона глибоко розуміла й провадила, не кажучи вже про найстаршого сина, що хворів від дитинства й вимагав постійної опіки й догляду.

Як сказано, я пізнала гетьманову Олександрю вже тоді, коли її родина увійшла в українське політичне життя. Зразу видно було, що це доброго серця людина, в котрій думках і вчинках панує, завдяки блискучій освіті, — лад і логіка, послідовність і гармонія, як у слові так і в ділі. Цією своєю поставою вона стала знаменитою опорою свого чоловіка в його політичній роботі. Активної участі в ній вона не брала. Але відзначалася твердою непохитністю в національно-політичному світогляді.

Мої найчастіші зустрічі з нею відносяться до рр. 1926-1932, коли то мій чоловік був директором Українського Наукового Інституту в Берліні, заложеного з ініціативи й заходами гетьмана й гетьманової. Тут побачила я з якою посвятою вся гетьманова родина вела серед чужих загальнонаціональну пропагандивну працю. Гетьманова Олександра очолювала тоді „Товариство допомоги біженцям“ у Берліні, яке провадило свою діяль-

ність до кінця другої війни. Замітною є мало відома постава гетьманської родини до земляків, вивезених на примусові роботи до Німеччини. Від них приходили нераз розпачливі листи з благанням допомогти їм у важкій долі. Гетьманова Олександра через впливових німців або гетьман особисто йшов прохати за них, щоб полегшити їх становище. Іноді гетьман вертався додому дуже знервований, бо примушений був сказати представникам гітлерівської влади гірке слово правди, наражуючи себе й свою родину на ув'язнення. Тоді то в міцній поставі скромної й ніжної дружини знаходив гетьман Павло моральну піддержку — і ходив знов із інтервенціями за своїх земляків.

Недовго пережила вона свого чоловіка. Дня 29. грудня 1951 р. перестало битись шляхетне серце дружини й матері, що так глибоко зрозуміла своє призначення. Кров українських предків заговорила стихійно в її душі у хвилині нашого Відродження. А ясний розум і добре серце оправдали цей шлях при боці свого дружини.

Нехай ці мої скромні рядки українки-громадянки впадуть вічно-зеленим барвінком на її могилу.

Наталія Дорошенко

Дня 14 лютого ц. р. упокоїлася в Бозі Ксеня Грицак, членка 6 Відділу СУА в Рочестері, Н. Й. Покійна походила з с. Уїзд, пов. Рогатин, а до Америки прибула в 1910 р. Членкою Відділу була від дня його заснування. Членки Відділу провели її на місце спочинку та з жалем попрощали.

Вічна Тобі пам'ять, дорогаestro! Нехай американська земля заступить Тобі рідну, українську, за якою Ти завжди тужила!

В. Онуфрик, секретарка

Дня 19 серпня провели членки СУА в останню дорогу одинокого сина п. К. Стефанович, довголітньої членки 4 Відділу у Нью Йорку. По похороні зійшлися членки СУА і гості і тут п. М. Вагнер промовив до присутніх і за згодою п. Стефанович попросив зложити пожертву на народні цілі. Збіркою зайнялась п. Е. Ликтей. Збірка дала 44.25 дол., які поділено на дві рівні частини. Одну призначено на Укр. Конгресовий Комітет, а другу на пресфонд „Нашо Життя“ Із пожертв слід

**ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ
У ФИЛАДЕЛФІЇ, ПА.**

Вже на весні заплянувала Окружна Рада СУА влаштувати в липні таку імпрезу. На день 27. липня зроблено відповідну підготову. На гостей чекали при двох церквах автобуси. Пікнікова площа при басейні в Челтенгам заройлася від гостей. Очікуючи початку програми, публіка стала коштувати присмаків, виставлених у буфеті.

Біля 4-ої години музика заграла вязанку українських мелодій. Під звуки їх стала виходити на середину площі група молодих жниць із серпами. Вони співали обжинкових пісень, піддержувані іншими, старшими членками СУА, що ці пісні ще з дому пам'ятають.

По середині площі уставились господарі, що очікували жниць із поля. Молодиці в нар. вбранні (Віра Шпаківська) та її чоловік (радн. Яців) знали добре весь церемоніал привітання. Вони частували жниць хлібом та питвом, примовляючи до кожної. Обійшовши цілий круг, запрошено жниць танцювати.

Як жваво відгукнулись на те молоді дівчави! Зграбно пішли в танок, переплітаючи ритм і кроки. Танцювали босоніж, як і слід на зеленій мураві. Охота і запал оживили гарні молоді личка. Їхні стилеві народні строї творили чудову картину на тлі зелені дерев. Ось прізвища молодих жниць, що вклали стільки труду в підготову: Христя Лужницька, Оксана Миколайська, Христя Хомин, Мотря Яцкевич. Підготову до того виступу провела проф. Оксана Генгало.

На закінчення танку подякувала п. А. Сивуляк, голова Окр. Ради, усім виконавцям за виступ. Знову гості повернулись до своїх гуртів та піддержували буфет. При ньому трудилися шп.: Анна Сивуляк, Олена Коломінська, Марія Чопик, Зеновія Терлецька.

Пізно ввечері автобуси розвезли гостей додів.

відмітити дві по 5 дол., які зложили брати п. Стефанович, решту пожертвували гості дрібнішими сумами.

Євдокія Ликтей,
членка 1 і 4 Відділу СУА

Приятелі господині

У нашій щоденній праці, при гострому темпі нашого життя, часто не звертаємо уваги на те, яку полекшу приносять нам знаряддя у веденні домашнього господарства. А їх є безліч у країні, що послуговується широко електричним струмом. Яка це вигода та користь, можна завважити щойно тоді, коли це знаряддя увійде в звичай.

Мені приходилось завважити, що дехто ставиться до цих новин з великим застереженням, а то й з неохотою. Дехто не любить нового, а також лякається коштів нового знаряддя.

Та це лиш початок тяжкий, як звичайно у житті буває. Коли спробуємо знаряддя кілька разів, побачимо, що воно стає нам необхідним. Це є приятель господині, без якого вона не може обійтись.

Правда — дістати це знаряддя — означає певен фінансовий вклад. Але до цього можна дійти поступово. Там де є дорослі діти, це може стати гарним дарунком для мами з нагоди свят чи імянин. Бо знаряддя заощаджує час і силу господині.

Найважливіше щоденне знаряддя, яке повинно бути в кожному господарстві, ось яке:

1. **Машина до прання** — це неоцінена помішниця в господарстві. Хто раз із нею познайомився, вважає прання без неї неможливим. Є два роди її — один автоматичний, який пере кілька разів вложено білля та викручує його. Ці машини потребують сильної підстави, бо при викручуванні білля електричний струм їх сильно стрясє. Тому їх приміщують прицементовано в пивниці.

Другий рід — це машини, яким під час прання треба допомогати, себто, міняти воду і викручувати на валку. При уставленні треба подбати про сполуку з водою та каналом.

2. **Машина до чищення кімнати.** Чистить також меблі, ки-

лими та всі предмети нашого щоденного вжитку. Маючи до неї різного роду щітки, маємо можливість зібрати порошок та сміття з усіх кутків.

3. **“Міксер”** — електричне знаряддя яке у приладжуванні страв, а головню печива, стає господині у пригоді. Щонебудь втерти чи вимішати у мисці — це відбувається скоро і справно. Руками, ложкою чи макогноном вимагає багато більше часу. А врешті, жовтки будуть безперечно кращі і пухкіші, втерті при помочи електричного струму.

4. **Машинка до отворання консерв.** Послугуємось тут різного роду ключами. Та найвигідніша є машинка, прикручена до стіни чи шафи у кухні. Покручуючи малу корбочку, відкриваємо консерву дуже легко. Великою прикметою її є те, що раз прикручена на одному місці, ніколи не згубиться і не тратимо часу на шукання ключа, який не все покладаємо там, де він повинен бути.

5. **Ніж до помаранч** чи подібних овочів. Це малий ніжик, з обох сторін закінчений неначе

дрібною пилючкою, а кінець його легко закривлений. Розрізуємо помаранчу впоперек на половину, а тоді закривленим кінцем ножа обрізуємо кругом кожну переділку та вибираємо кусниками мякуш. Опісля шкірку добре здусити і сцідити рештки соку. В цей спосіб використовуємо цілий овоч, а не лиш сок.

6. **Шприца** до поливання мяса підчас печення. Це є довга шклянна шприца з гумовим бальончиком на кінці. При помочи витисненого воздуха з бальончика руркою врягаємо підливу з посудини, не перехиляючи її. Потім, натискаючи бальончик, поливаємо зверху мясо. Звичайне поливання є трудне, бо набирання ложкою вимагає перехилення посудини, а під час того легко можна спарити руку. Шприца — це скромне знаряддя, не надто коштувнє, що все таки улегшить нам цю працю.

Повище вичислене приладдя повинна поступово придбати кожна господиня.

Наталія Костецька.

Із господарських тайн

Мабуть тепер на мене черга подати щось із мого досвіду. Це може й краще, що ти обговорила тільки піклування ледничкою. В літі це мені придалося. А я розкажу тобі дещо про прасування. Я так намучилась вліті коло залізка, що таки навчилась вигідно прасувати.

Головне, що вже вмю прасувати сидячи. Не легко було до того наломитись. Тепер маю добру прасувальну дошку, що її можна підняти й обнизити. Також відповідне крісло до того. Це значить низьке й без поруччя.

Прасувальна дошка обтягнена азбестовим полотном, а по-

верх того я застелю білий прасувальник. Прикріплюю його такими пряжками, які засувають на цератовий стіл. Прасувальник не морщиться і стоїть рівно.

Залізко люблю широке й легке. Це неправдивий погляд, що важче залізко краще прасує. Прасує горяч, а не вага.

Кошик із покропленим біллям стоїть біля моїх ніг. Внизу білля держиться вогке. Лиш легко схиляючись, беру валок і розгортаю його.

З другого боку стоїть столик на готове білля. Складаю його рядочком. Блюзки й чоловічі сорочки вішаю на вішаки.

А тепер до роботи! **Марія**

Безпека наших дітей

Статистика показує, що нещасливі випадки в ЗДА вбивають річно 12.000 дітей, а багато більше роблять каліками на ціле життя. 40% цих випадків трапляються вдома, 34% спричинені автами, а 26% — із усяких інших причин.

Відповідальність за безпеку дітей спадає на вчителів, громаду, на самих дітей, але в першу чергу на батьків, які повинні вщиплювати дітям засади обережності й безпечної поведінки.

Безпека дитини починається вдома й у великій мірі залежить від гармонії у відношенні між батьками й дітьми, взаємної їх любови, щасливої родинної атмосфери. Розумні та виrozumілі батьки, яких спосіб життя і поведінка можуть служити прикладом, які вміють вибрати золоту середину між перебільшеною запопадливістю й скрайньою байдужністю, можуть допомогти дітям виробити довіра до власних сил і виплекати обережність, прикмети необхідні в безпечному житті.

Треба пам'ятати, що діти — це **імітатори**. Вони присвоюють звички дорослих і наслідують їх поведінку. Коли ми в кожній подробиці щоденного життя поступаємо правильно, розсудливо й обережно, діти швидко переймуть від нас ці корисні прикмети.

Діти — це **дослідники** й це природний прояв їх розвою. Вони наповнені жадобою дослідити, зрозуміти й доторкнутись до кожної незнанної речі. Ці спроби без нагляду дорослих можуть принести нещастя. Уникнути ж цього — легко. Розумні батьки не позбавляють дітей нагоди задовольнити їх цікавість. Хоч якби не були заняті, вони завжди знаходять час і терпеливість відповісти на кожне питання, показати, як вживати різні речі, вясняючи, до чого вони служать.

Подаємо тут кілька простих, але важких, вказівок, які можуть зменшити небезпеку для дітей вдома й поза домом та навчити їх обережного поступання.

1. **У вітальні, дитячій кімнаті та їдальні** порозкидані забавки треба після кожної гри негайно прибрати. Найкраще, як це роблять самі діти, що привчає їх до порядку. Усі кімнати повинні бути ввечорі добре освітлені. Щоб щось дістати з гори, треба ставати на стійкий підніжок, спеціальну драбинку, ніколи ж на хитке крісло, стіл, чи ломливу скриньку.

2. **Спальня.** До низьких вікон треба прикріпити спеціальні сітки, щоб діти не могли через них випасти. Прибори до шиття (ножиці, голки, гудзики) треба ховати перед дітьми. Ліжок, чи інших меблів не належить малювати фарбами, що містять оливу. Дитина, гризучи чи лижучи таке дерево, може затроїтися. Відчинені двері шаф, висунені шуфляди спричинили неодноразово покалічення.

3. **Кухня.** На частинках їжі, що падають на підлогу, можна легко поховзнутись. Їх треба негайно вибирати. Горшки треба ставити на плиту держакми до середини, а не до краю, щоб діти не могли їх схопити (попарення, попечення!). Різні отруйні дезинфекційні субстанції мусять стояти поза межами досяжності дітей. Ножі та інше гостре знаряддя повинно міститись також у безпечному місці. Електричне залізко вилучається зараз же після вжитку. Окрема обережність вказана при запалюванні газу (дефективна інсталяція, вихід незапаленого газу, брак вентиляції — причини затроєнь).

4. **Купальна кімната.** Гумова мата на дні ванни, неховська підлога, мило на окремій підставці, високо приміщена шафка з медикаментами, поховані вжиті вістря від бритви, брак порцелянових і скляних дзбанків — це все запобігає упадкам, зломанням костей, покаліченням. Тому, що сполучення води з електричною струєю небезпечно, краще не вживати в лазничці радія чи інших електр. приладів.

5. **Подвір'я і город** можуть бути гарними й безпечними місцями для забави й відпочин-

ку, якщо усунеться звідтіля всі небезпечні предмети: цвяхи з дошок і скринь, розбиті фляшки, надрізані бляшані пушки, порозкидане городниче знаряддя. Шнури до білизни треба вшати високо, а двері до гаражу й пивниці зачинити, після вжитку цих приміщень.

6. **Вулиця і хідники.** Дітей треба навчити переходити через вулицю тільки на перехрестях, при зеленому світлі, а коли комунікаційних знаків нема, тільки тоді, коли поблизу не їдуть авта. Ні в якому випадку не вільно йти з хідника на вулицю між паркуючими автами.

7. **Гри й розваги** — це невідлучна частина розвою дитини. Їх не можна дитині відмовляти зо страху, що їй може щось статись. Скалічення можна запобігти відповідним наглядом і загальними правилами безпеки.

Коли мати й батько, крім раціонального відживлення, періодичних лікарських оглядин, компетентного лікування у випадку недуги, дбають про виконання цих правил обережності — їх діти зростатимуть у здоров'ю й безпеці.

НОВА ДІЛЯНКА СФУЖО

Співпраця СФУЖО з Т-вом Прихильників Української Культури в Римі у ділянці радіопередач продовжується. Першою передачею було звернення голови О. Кисілевської, подане у ч. 7-8 „Н. Ж.“. Далше передано звернення місто голови Є. Ситник про працю українського жіноцтва в Канаді та звернення місто голови І. Пеленської про працю українського жіноцтва в Австралії. Про працю ОУЖ в Німеччині подала І. Павликовська. Далше підуть звернення 3-х місто голів СФУЖО (ЗДА, Аргентина, Європа).

Окрім того запрошено до співпраці в радіопередачах усіх чільних громадян, подаючи їм напрямні і плян передач. Досі надіслали кільканадцять авдіцій, цікаво опрацьованих: М. Пастернак, Торонто, О. Трохимовська-Бунтон, М. Голуб, Каламазу, О. Копач, д-р Н. Синявська, д-р С. Жмуркевич — всі в Торонто. Цей матеріал буде передаваний в найближчому часі.

Українська вишивка

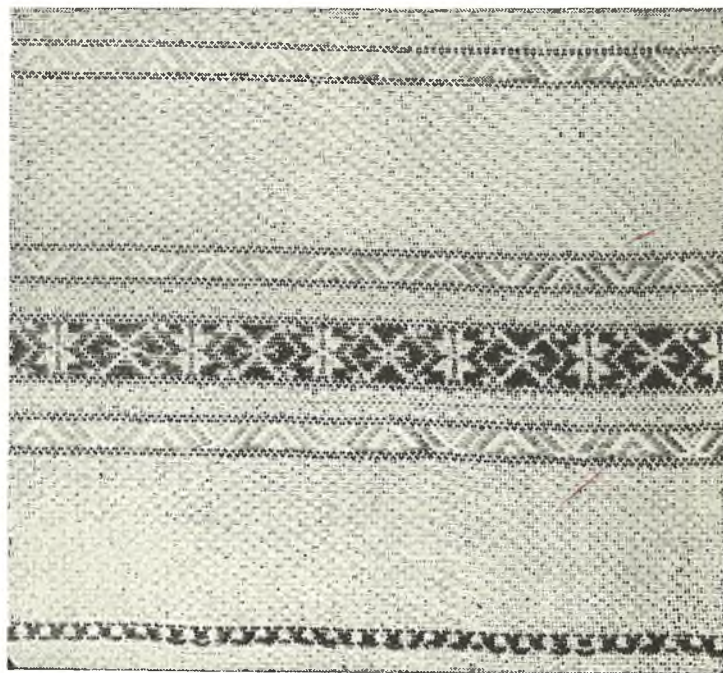

ПЕРЕТИКАНІ ЗАВІСКИ

Багато наших людей бажає влаштувати хату по-українськи. На цю тему подали ми вже ряд дописів. Із них велике зацікавлення знайшли завіски, які появились у ч. 10 „Н. Ж.“ з 1951 р. Маємо багато запитів відносно взору та стібку цих завісок.

Це й спонукало нас подати точний рисунок узору. Як матеріал служить завіскова сітка, широка на 1 ярд у ціні 49 ц. Широкий поліський взір примінений на поперечниці і на бічних крилах. Вузькі смуги взору повторяються обабіч головного взору у відступі 2½".

Край поперечниці і крил викінчений широким рубцем.

Вже появились

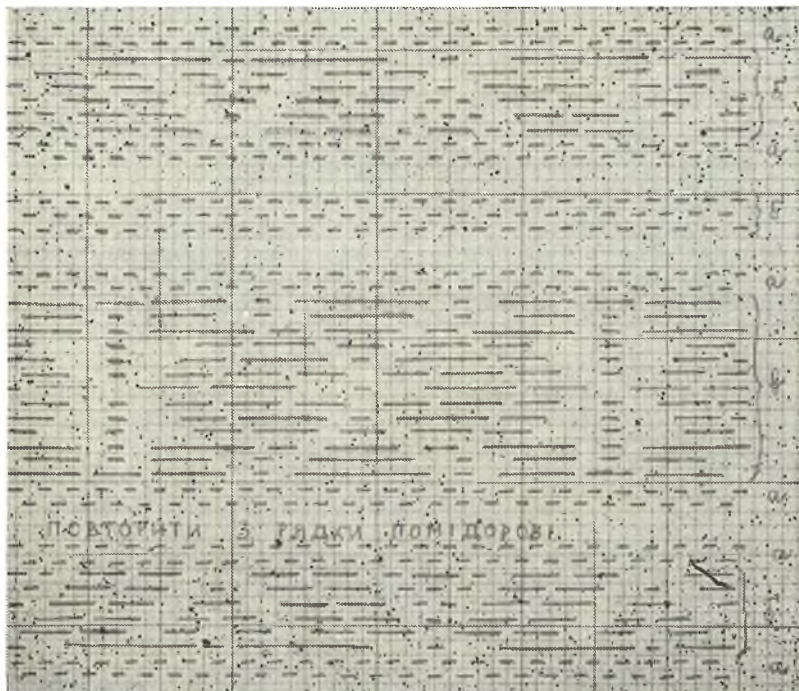
казочки й віршики з „Нашого Життя“

СОНЯШНІ ДНІ

Упорядкувала Марія Юркевич

Ціна 30 центів

Замовляти в Централі СУА

Поліський взір

Взір на завіски виконаний переволіканням або занизуванням. Тому що сітка доволі рідка, вживаємо пасем нитки Муліне для переволікання. Стіб цей іде здовж нитки тканиня в одному напрямі, частинно на поверхні сітки, а частинно під нею. Тому, що переволікані ряди не заходять один у другий, коліри чергуються смугами, а не переплітаються.

Рисунок взору поданий так, що — так само, як при хрестиковому шитті — сітковий рисунок означає нитки тканини, а прогалини між ними дірки. При відшиванні взору треба дуже уважно стежити за тим, точно числити нитки і дірки. Тому що взір від половини повторяється, відшивання від половини легше.

Як сказано, до переволікання вживати ниток Муліне марки Д.М.С. Ряд „а“ переволікаємо чорною краскою, ряд „б“ — помідоровою ч. 947, ряд „в“ — вишневою ч. 815.

Розмотуючи моток, слід розтягти його так широко, як широкі будуть завіски, щоб не треба нитки посередині штукувати. Підчас роботи кінці звисають, а при закінченні втинаємо їх рівно та вгортаємо в бічний рубчик.

Смажені помідори

Потрібно на 4-6 осіб:

- 5 помідорів середньої величини
- 1 яйце
- 1 ложка муки
- 4 ложки булки
- ½ ф. товщу
- сіль, цукор, перець

Підлива:

- 1 ложка муки
- 1 ложка масла
- ¼ л. сметанки або молока
- сок із пів цитрини
- сіль, перець

Помідори обмити і покроїти гострим ножом у грубі кружки (з одного — три). Обтачати в муці. Яйце добре розбити виделкою, замочити в ньому помідори і обтачати в булочці. Смажити на обі сторони в гарячому товщі. Вибрати з товщу на огнетривалій полумисок. Вставити до печі на 10 хв. на 350 ст. Легко посолити, поцукрувати і поперчити. Подати з підливою.

На підливу підсмажити товщ із мукою на білу краску. Залити сметанкою і заварити. Коли постане суцільна підлива, додати соку з цитрини, соли й перцю. Залити помідори перед самим подаванням.

Смажені баклажани

Потрібно на 4-6 осіб:

- 1 баклажан середньої величини
- 1 яйце
- 1 ложка муки
- 4 ложки тертої булки
- ½ ф. товщу
- сіль

Баклажани, це городина теплого підсоння і не можна її довго переховувати. Це є овоч овальної форми, темно-фіолетної краски. Коли свіжий — має гарний блискучий полиск, коли старий — матівіє.

Баклажан обібрати зі шкірки. Покроїти на кружки грубости пальця. Обтачати в муці, вмочити в яйці й обтачати в булочці. Смажити на добре розігрітому товщі з обох сторін. Спочатку дати сильний вогонь, потім зменшити.

Подавати з рижом, з бараболею, або зі свіжими грибами.

В такий спосіб можна смажити також довгий, зелений гарбуз (скваш).

Січеники з капусти (6 осіб)

Потрібно на січеники:

- 3 ф. капусти
- 4 грінки білого хліба
- 1 цибуля середньої величини
- 1 ложка товщу
- 1 яйце
- перець, сіль

До вироблення:

- 2 ложки муки
- 1 яйце
- 4 ложки тертої булки
- ¼ ф. товщу

Зварену капусту добре видушити з води, посікти ножом на стільниці або змолоти на машинці. Хліб обрізати зі шкірки, намочити в воді й видушити. Цибулю дрібно посікти і прирум'янити на товщі на легко жовту краску. Добре все вимішати, додати яйце, трошки перцю й солі. Виробити рукою кулі, обтачати в муці, намочити в добре розбитому яйці й виложити на стільницю, що посипана тертою булкою. Тепер сплющити кулі ножом, виробляючи з них подовгуваті паланички. Смажити на гарячому товщі з обох сторін, аж будуть рум'яні. Подавати з підливою помідоровою, грибовою або хріновою.

Хрінова підлива

Потрібно:

- 2 ложки тертого хрону
- ½ шкл. води
- 1 ложечка масла
- 1 ложка муки
- 1 шклянка сметани

Заварити масло в ½ шкл. води. Розмішати добре муку в шклянці сметани, влити на кип'ячу воду й заварити. Відставити з вогню, додати хрін, соли й цукру до смаку, одну ложечку цитринового соку й добре вимішати.

Лакоминка з рижу

Потрібно:

- 1 шклянка рижу
- 2½ шклянки молока
- 1 ложка масла
- 1 ложка цукру
- сок з одної цитрини
- 1 ф. яблук
- ½ ф. бананів
- ¼ ф. бросквин
- 2 ложки родзинок
- ¼ л. сметанки (кремівки)
- ¼ ф. цукру

Сполокати риж, всипати на кип'яче молоко з маслом, трошки посолити, додати цукру і добре вимішати. Зварити до м'яккості.

Яблука сполокати, пооббирати, втерти на терці й вимішати з цитриновим соком. Банани почистити і пократити в кружки. Бросквині помити, пооббирати й покроїти на кусники. Родзинки перебрати і помити, Всі овочі вимішати разом. Укладати верствами у формі, посипаній цукром, напереміну з овочами. Добре ложкою утискати, застудити.

Перед подаванням вибрати з форми на полумисок і облити бітою сметанкою. Окремо подати цукор.

Крихкий коржик із яблуками

Потрібно на тісто:

- ½ ф. муки
- 5 унцій масла
- 3 унції цукру-мучки
- 1 яйце
- ½ ложочки порошку до печива

До начинки:

- 1 ф. яблук
- 1 ложка тертої булки
- 2 ложки цукру
- цинамон

Посікти масло з мукою. Додати цукор, яйце, порошок і замісити тісто. Розділити на дві частини. Розтачати і виложити в формі. Яблука обмити, пооббирати і пократити на кусники. Вимішати з цукром, булочкою і цинамоном. Рівненько розложити на тісті. Розтачати другу частину тіста і прикрити нею яблука. Пекти на 400 ст. около 40 хвилин, часом і довше, коли яблука тверді. Пробувати виделками, чи легко проходить через яблука.

Замість яблук можна вжити сливков. Тоді тіста не ділити. Розтачати, виложити на блюсі і помастити яйцем. Накладати зверху помиті й поділені сливки і спекти.

НОВИЙ БИЗНЕС

Молода бельгійка Ірина Бичі прибула з добрим помислом до ЗДА. В Каліфорнії вона оснувала крамницю, де випозичають елегантні капелюхи. Пані, що виступають на якомусь прийнятті чи на зібранні, радо підбирають собі спеціальний капелюх за невелику оплату. Це й дуже часто трапляється так, що клієнтка закупить капелюх, коли їй у ньому до-лиця.

НЕСПОДІВАНКА

Матуся дуже любить свою доню, Марусю, і часто робить їй несподіванку: покладе між іграшки нову ляльку або всуне вдосвіта під ковдру коробку з солодкими бубликами. Маруся дивується, відки це взялося, а матуся ніби нічого не знає і тільки сміється. Але Маруся — догадлива дівчинка, і все кінчається на голосних поцілунках.

— Яка добра моя матуся! — думає нераз Маруся. — Мушу їй якнебудь віддячитись! Мушу і я зробити їй несподіванку!

Мама виходить до крамниці і каже: — Посидь сама, донечко! Ось тобі гарна книжечка з малюнками, розглядай. Я незадовго вернусь!

— Добре! — відповідає Маруся і думає: „Ось і пора на несподіванку! Помію за матусю горнятка й тарілки. Вона, бідненька, і без того має багато роботи. Прийде, глип! — все чистеньке!“

Приставила до зливу крісло і почала мити. На щастя, посуду було небагато. Як мила, так мила, але впору справилась з роботою.

Приходить мама, дивиться, — нема ні тарілок, ні горняток. Відчиняє шафу — все стоїть на своєму місці. Глянула на Марусю — дівчинка поважно, дуже поважно розглядає малюнки. Та ця велика повага тривала лише коротеньку хвилинку. Маруся не могла видержати і вибухнула сміхом. Мама теж засміялась.

— Ах, ти моя мала господинько! Давай поглянемо обидві, як ти помивала.

І стала витягати з шафи тарілку за тарілкою, горнятко за горнятком. Розглядала і приговорювала: — Отут недомила... крупинку лишила... а тут... перемила...

— Збила!? — скрикує Маруся, споважнівши не на жарти.

Справді, на тарілці подовгаста тріщина. В Марусиних очах блиснули сльози.

— Боженьку! Я ж не хотіла.. Я думала: несподіванка...

Але матуся не гнівається. Вона приголублює до себе закурену дівчинку і каже: — Я знаю, донечко! Ти хотіла мені допомогти. Але, помивати посуд ти ще не вмієш. Всього наперед треба вчитись, коли на те настає пора...

— Прошу не гніватись! — шепче Маруся. — Я хотіла для вас щось добре зробити...

— Як ти будеш добра, то це буде найліпше, що ти зробиш для мене! — відповідає мама. І мамина рука м'яко погладила кучеряву голівку Марусі. Матусина долоня стерла з серця ввесь несподіваний смуток.

Сонечко вийшло з-за хмаринки і розсипало сяйво по кімнаті.

Матуся перемиває ще раз посуд, а Маруся стоїть поруч і обидві сміються.

Роляник

СЛИВОЧКА

„Сливочко, сливок,
Кругла чорнобривко!
Заховайся в листя,
Щоб не знала Христа.
Як тебе загляне,
Сливочки не стане...“

„— Не боюся Христі,
Христі у намисті.
Вигляну я з листя,
Щоб узріла Христа.
— Куку, Христю, куку,
Простягни-но руку!“

Роляник

КАШТАН

Під листком на гілочці високо
Заховався Каштан-їжачок
І морга згори брунатним оком
До гурту розсміяних діток.

На долині хлопчики й дівчата
Завели безжурну юну гру,
І не видержав брунатний Каштан
І скотився з гілки до гурту.

Ніна Мудрик

СЛОВО ТРЕБА ДОДЕРЖУВАТИ

Леся сиділа в дитячій кімнатці й якраз заплітала ляльці другу косу, коли з кухні закликала мама:

— Леся, Леся, а ходи-но сюди!

В цій хвилині малий братчик Лесі, Юрчик і собі захотів заплести ляльці косу. Леся не хотіла на це дозволити. Юрцьо вхопив за косу, це дуже розсердило Леся і вона вдарила братчика по руці. І тут сталося лихо. Хлопчик не пустив ляльчиної коси з руки, волосся надірвалося і лялька стала напововину лисою. Це так розлютило Леся, що вона вхопила братчика за обшивку та й викинула за двері. Там він наробив крику. А з кухні тимчасом мама кликали:

— Леся, Леся, я чекаю на тебе! Ходи! —

— Зараз мамо, зараз, я вже йду!

А сама не рухається з місця. Стоїть під дверима і слухає, чи не йде Юрчик. Слава Богу, нічого не чути, не йде. Тоді вона поволеньки сховала ляльку і пішла до кухні, до мами. А тут вже втретє мама кличуть, але вже з гнівом.

Ов! — щось сталося, думає Леся.

І справді сталася якась біда, бо з кухні роздавався крик Юрка і мамина біганина. Коли Леся увійшла до кухні, то побачила таку картину: — Юрко лежав на підлозі, біля нього перевернене крісло і повно побитого начиння, а з його носика лилася кров. Мама, з руками забабраними тістом, бігли йому на рятунок, а по дорозі хапали якийсь рушничок, щоби витерти собі руки, бо не час було мити їх.

Леся стала, мов укупана. Не знала, що робити. А мама з гнівом закликали:

— Бачиш, що ти наробила своїм непослухом! Скільки разів я тобі говорила, що на перший мій заклик маеш все кинути і бігти — де б це не було! А ти все ще надумуєшся, чи послухати маму, чи ні.

— Я, мамо, заплітала ляльку і — от, Юрко...

— Знаю, знаю! І ти викинула його за двері, чи не так?

Леся звисла голову і мовчала.

— А я місила тісто — так мама — треба мені було подати дрібку цукру. Я не могла докликатися тебе. І от надбиг Юрко, хотів бідака послухати мене. Поліз до шафи, тай в цю мить перевернувся з кріслом. Падаючи потягнув за собою настільник зі стола і він впав разом зі всім начинням на підлогу. Начиння побилося, а братчик розбив собі ніс. — Біжи скоро, принеси мені чисту хусточку! — Ага, і ще принеси кусок вати та плястер. Леся принесла все і стала мовчки в куточку. Мама помили руки, затамували братчикові

кров, тай казали Лесі збирати черепки і замітати підлогу. Потім зачали спокійно говорити:

— Правда, Леся, ти мені обіцяла на „Мамин День“, коли складала мені бажання, що все будеш слухати мене. Ти дала мені слово. Чи не так?

— Так, шепнула Леся.

— Ага, це ти пам'ятаєш. А ти додержала даного слова, чи ні?

— Ні, мамо, я не додержала слова, бо Юрко...

— Що там Юрко! Ти завинила. Ніхто, лише ти! — Хто раз дає слово, мусить його додержати! А пам'ятаєш, як я тобі дала слово, що на Великодні свята будеш мати новий плащик, капелюшок і панчішки, — а тато обіцяли купити нові черевички? Чи ми не додержали того, що обіцяли?

— Додержали, — сказала засоромлена Леся.

— Ага, а що би то було, коли б твої батьки не додержали слова? Як ти виглядала б на саме найбільше свято Великдень, в церкві між чепурненькими подругами у старому плащику, подертих черевичках і в зім'ятій зимовій шапочці? Ну, як ти виглядала би?

Леся засміялася: — Як який шибеник-обірванець! — Як опудало, магусю!

— А бачиш! Що би то було на світі, коли б так всі люди не додержували слова, а діти не слухали родичів. Го, го, го! Скільки було б лиха! Я тобі ще колись про це розкажу.

Олена Цегельська

ЯК ПАНАСИК СТАВ ПЛАСТУНОМ

Жив собі дід Пилип і бабуся Катерина. От вони своє внучатко доглядали, годували так, як сина. З немовляти виріс він всім хлопцям навздогін, та збиточник, та пустун.

Хтось питає, чи пластун?

Де там, діти! Пластуни — не пустуни. А той знаєте хлопчище, непослуха, в пальці свиче... От бувало дід Пилип просить, кличе, аж захрип, а Панас не прийде в час...

Так він ріс і розвивався і з ніким не побратався і ...не мивсь і не чесався...

І якось одного разу він прибіг до перелазу і відразу в гору скік, на другий бік. Там кропивою попікся, ледви ледви поволікся мимо фарми над ставок. Трохи він продрях і змок, бо якраз на біду — дощик хлопнув ду, ду...

Вліз Панасик у ставок, а вода до кісток... З рибкою йде навздогін, а вода вже до колін...

Як Панасик у ставище, то вода все вище, вище. Страх йому на плечі сів, мало хлопець не зімлів... Гей! рятунку!

закричав, закрутивсь довкола, став. Ноги мов олов'яні, вмить погрузли у багні.

Песик Доґ зачув тривогу і прибіг на допомогу. Вхопив з-заду за штаниці, та прорвались ...ремінці.

Відозвалась в шуварах жовта жабка: рах, рах, рах. Але де там, люба жабко, заслаба у тебе лапка!

А Панас вже не на сміх, кличе, молить, просить всіх: „Гей рятунку — потопаю!!!“

Срібна рибка каже: Знаю! Тут один не допоможе, поміч ближнім — діло Боже! Всі хто жив, у ряд ставай і помагай!!!

Де не взявся кіт і свинка, далі білка — сіра спинка. Курка, качка і лисок позбігались над ставом. Ще й ворона надлетіла. — Нумо друзі, всі до діла!!!

Перший вхопив хлопця рак. (Качка каже так, так, так). Рака тягне жабна швидко, рибиці лиш головку видко, бо хвоста вчепився лис, над ставом цілий повис...

Лисові на допомогу — качка наставляє ногу. Качку тут скубе вже писько, а за псом стоять ось близько — сіра спинка, кіт і курка... Білка тягне, а кіт штурка...

Як всю силу запрягли, разом, рівно потягли, то Панасика живого, втомленого і брудного, врятували від біди...

Від тоді Панас змінився. Все чесався і все мився... Слухав бабу, слухав діда і чемненько вже обідав. І звіряткам відплатився, широко з ними він здружився... Хлопців за щобудь не бив, щепам гілля не ломив...

Вже Панасик не пустун, лиш — Пластун. Іванна Савицька

БУДУ ШКОЛЯР

Наш Івасик є школярик,
Має зошит і букварик,
Має книжечку з казками,
З чарівними образками.
Також я, як більший буду,
Зошит, книжку роздобуду,
І школяриком зроблюся,
Бо науки не боюся.

Р о л я н и к

БІЛОЧЧИН СНИДАНОК

За віконцем гілка, листячко, мов дим,
А на гілці білка з хвостиком пухким.

Білка дибки стала, білочка мала,
Кришечку дістала з темного дупла.

— Білко, добрий ранок! Добрий час тобі!
Що то за сніданок хрупаєш собі?

Кинь, небого, кришку на пізніший час —
На смачні горішки просимо до нас!

Р . З а в а д о в и ч

YOUR STAKE IS LARGE

Year after year the newspapers coax, the radios remind, the politicians urge the people to vote. And year after year, a large proportion of American citizens refuse to exercise their right and privilege of the ballot, and stay away from the polls.

Why do these people neglect so important a public duty? Is it out of pure laziness? Do they begrudge the few minutes it takes to register, the short time they must devote to casting their ballot on election day? No, anyone can spare the time to do something that is really important to them. It is not because they are too busy or too lazy that these "second-rate" citizens do not vote. It is exactly because they do not realize how important their vote is and how much it means to each and everyone of them, individually.

It is alright to talk about preserving our democratic system, about keeping our rights by using them. A glance at history will confirm the fact that people who neglect their rights soon lose them altogether. But the "second-rate" citizen is inclined to say, "Look, everybody else is voting and exercising their rights. What do they need me for? The system will be preserved without my single vote." He says in other words, Let the other fellow do it; I can't be bothered.

And maybe he's right; maybe the other fellow will do it. But will the other fellow also see that he gets the kind of Government he wants? Will the other fellow take care that his interests are represented, or his needs considered? Of course not! The only interests and needs that the "other fellow" is thinking about when he casts his vote are his own interests and needs, not yours!

Let's be realistic. We are all patriotic Americans, willing to stand up for our democracy, will-

ing to fight and sacrifice for our country. But when it comes to voting so that Americans may be sure to keep the vote well, that's a little too abstract, it does not strike home.

But when we realize that our own personal interests are at stake, when we realize that it is only by our vote that we can try to lower taxes or help the Ukrainian cause in America or accomplish any one of the thousands of things we want for ourselves and our children, that the real importance of the vote is understood.

Government affects you, personally, all of the time. In recent years Government has taken an increasingly greater control over every individual. And it is only by helping to choose your government, on a local, state or national level, that you can influence your own destiny. It is true that your destiny is in the hands of the government to a great extent. But in our country, the government is in the hands of the people, completely. If you want to have a voice in your own future, you have to use that voice—to vote with.

Ukrainian women have a high sense of public responsibility. They are very active in club work and in community service projects of all kinds, and their voting record is certainly no worse than that of other groups. But this record would be immensely improved if Ukrainian American women would all realize that voting is essential not only for the public good, but for their own personal good as well.

On the public side, all women want to have a say in the twenty-eight political contests throughout the country where women are running for Congress this year.

As Ukrainians, they wish to help choose the right president for the next four years, a man

who will look with favor upon the problems of Ukrainians in this country and throughout the world.

And personally, women want to register their wishes regarding the draft, taxes, food prices, controls, social security, civil rights, the employment situation, the international situation—in short, regarding all the issues that will be affected by the elections in November.

Don't sell your country, your people, or womankind short. But most of all, don't sell yourself short! Second-rate citizens who don't bother to register and vote, are hurting themselves as well as their nation. Don't be one of the "second-rate" citizens this year! When the first Tuesday in November comes around, be up there in the first ranks, ready with your vote!

UNWLA SCHOLARSHIP

Mrs. Helen F. D. Lototsky, Pres.
Ukrainian National Women's
League of America, Inc.
866 N. 7th St.
Philadelphia, Pa.

Dear Mrs. Lototsky:

Please accept my sincere thanks for the scholarship which our organization has given me. It will help me very much in my coming semester at Wayne.

It has also given me an inspiration to work harder than ever so that I can prove that I am worthy of having such an honor bestowed upon me.

You may be sure that I will always give my whole-hearted support to the cause which our Ukrainian National Women's League represents.

Sincerely,

Olga Dubriwny Solovey

MARKO VOWCHOK

Marko Vowchok is the pen name of Maria Vilinska Markovich (1834-1907), the first Ukrainian authoress of prominence, who devoted a great part of her life and the very best of her talents to Ukrainian literature and the cause of the Ukrainian peasant serf.

Married to a prominent Ukrainian patriot and living for some time in Ukraine, Marko Vowchok saw the misery of the Ukrainian peasants, owned, driven to work, bought, sold, exploited and oppressed by their feudal lords. A great movement to liberate the peasants was then under way, a movement in which Ukrainian, Russian and other progressive forces in the Tsarist Empire participated. Sensitive and talented Maria joined those forces and published a series of literary sketches depicting the lot of the village boys, girls, women and men. Deeply artistic in their construction, realistic in their portrayal of heroes and heroines, written in excellent Ukrainian, the "Folk Tales" of Marko Vowchok (published first in 1857) contributed greatly to the emancipation movement. Under the pressure of public opinion and of repeated manifestations of unrest among the peasants, Tsar Alexander II signed in 1861 the order which liberated the peasants from serfdom. Marko Vowchok's role in the movement which brought freedom to millions is often compared to Harriet Beecher Stowe's in the emancipation of the Negro slaves in America. It must be added, however, that her "Folk Tales" were written on a higher

artistic level and give a true picture of the actual conditions than "Uncle Tom's Cabin."

Another work by Marko Vowchok, her story of "Maroussia," a tiny girl who died in the struggle to free Ukraine from Russian invasion, won her world fame. It has been translated into French, Russian, German, English and other languages, and has been reprinted in many editions (over thirty in French). It is still being read and re-published.

Other writings by Marko Vowchok, many of them in Russian, never reached the artistic level and significance of her "Folk Tales" or "Maroussia" (not to be confused with a story of peasant life by Hrihory Kvitka, recently published in an English translation under the same name), but these two have secured for her a high place in Ukrainian literature and deep gratitude for her contribution to the liberation of the Ukrainian peasantry.

A LETTER FROM ATHENS

Athens, July 21, 1952

Mrs. Helen F. D. Lototsky
Vice President,
World Federation of Ukrainian
Women's Organizations
866 N. Seventh St.
Philadelphia 23, Pa.

Mrs. Vice President,

Mrs. Mikroulaki, member of the board of the Greek Federation of Women's Clubs transmitted to us your letter of April 1952 as well as the pamphlet concerning the aims of your Federation.

We are very interested in the work you are doing for your women in Germany and Austria, and especially about the organization of information of the western world on the terroristic communist regime in Ukraine.

As our country suffered so much from communism and endured so many sacrifices to preserve freedom and democracy for Greece, we are looking with great sympathy to your aims and to your work.

The Greek Federation does not itself publish a bulletin, but we will be happy to send you "Hel-

lenia" a bulletin published by a committee of Greek women organizations, and will be equally happy to receive "Notre Vie" in exchange at the office of Hellenia — Demokritou 14, Athens.

With our best wishes for the happiness and freedom of your country, we are

Yours very sincerely,
Lina P. Tsaldaris, President;
Pas. Saiggarou, Gen. Secretary.

LETTER FROM THE EDITOR

Dear Jr. Leaguers,

Whatever our inclinations, the summer months are usually a time of relative inactivity. The spirit may be willing, but the flesh in the heat and humidity of those long sultry days, becomes rather weak. Now that the summer is passing, however, and those brisk days of fall are coming 'round again, Ukrainian women are getting back into harness and looking forward to a full and active year with their various clubs and organizations. The staff of "Our Life" is also responding to that feeling of autumn in the air; we are anxious to follow the activities of Ukrainian women as their organizations swing into high gear. We know that your group has many plans for the coming months, programs and activities that would be of interest to the other readers of this magazine. Drop us a line, won't you, and let us know what's on your schedule for the fall?

Eleanora Kulchycky.

29 WOMEN SEEKING SEATS IN CONGRESS

At least twenty-nine women have set their sights on seats in the next Congress. The big field is a cause of satisfaction to the women's divisions of the Republican and Democratic national committees.

The committees are hoping the election will result in a record number of women in Congress. The present record is eleven. There were that many in the Seventy-ninth Congress and in the current Eighty-second.

At least fourteen Democratic and five Republican women are seeking a first term in the House. Nine of these—six Democratic and three Republicans—have been nominated in the primaries.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій]

Літа Українських Католицьких Жінок

Наприкінці війни у 1944 році група українок-католичок у Вінніпегу заходилась коло створення жіночої організації. Ішло про те, щоб скріпити моральний рівень членів та згуртувати їх міцніше коло гр.-кат. Церкви. Спонукала їх до того теж потреба протиставитись деморалізаційним впливам війни та берегти від них dorостаючу молодь. У дальшому вирінула потреба допомоги воєнним скитальцям. Та головною метою було посилення руху проти ідеологічного впливу большевизму, цієї загрози для всього культурного християнського світу.

Видно, що створення такої організації відповідало потребам і духові часу, бо сьогодні відділи ЛУКЖ знаходяться при кожній гр.-кат. парохії й ведуть

корисну працю. У звіттовленнях надрукованих у „Католицькій Акції“, читаємо з подивом, яка жива їх діяльність. Поза товариськими оказіями, як — профора і свячене, празник і прийняття для молоді чи якогось достойного гостя, відділи відбувають спільне св. Причастя, відвідують хворих у шпиталі та піклуються рідною школою. Велику увагу присвячують пленканню народнього мистецтва та освідженню чужинців про Україну. Та ініціативність членок іде ще дальше. Напр. відділ ЛУКЖ у Бернон започаткував щомісячні радіопередачі з доповіддями в українській і англійській мові.

На чолі ЛУКЖ стоїть п. Марія Дима, відома громадська діячка, членка Шкільної Ради у Вінніпегу.

РАДІСНА ВІСТКА

Провід СФУЖО ділиться радісною вісткою з членами організації й загалом українського жіноцтва, що наші ряди збільшуються. До наших 9 Централь, вступила нова домініяльна організація Канади. На II-му Конгресі Українців Католицького східного Ексархату, що відбувся в днях 4, 5 і 6 липня в Торонті, голова централі Ліги Українського Католицького Жіноцтва (ЛУКЖ) п. Марія Дима проголосила вступлення цієї великої, поширеної по всій Канаді організації у члени СФУЖО.

Сердечно вітаючи нового цінного члена, висказуємо надію, що ця співпраця покажеться як найбільше корисною так для поширення праці СФУЖО, як і для активізації й поширення праці ЛУКЖ. Без сумніву принесе вона теж користь для української загальної справи, як рівнож для всехристиянської акції в боротьбі з ворогом й окупантом України, ворогом всего віруючого в Бога світу.

Ми радіємо що Ліга Українських Католицьких Жінок, своїм вступленням дала доказ єдності в загально українській справі і фронт українського жіноцтва стоїть твердо, спираючи свою працю проти московського окупанта на християнському світогляді.

Щастя Боже корисній спільній праці!

Олена Кисілевська
голова СФУЖО

ВІСТІ ФЕДЕРАЦІЇ

Наближається час підготовки базару Світового Союзу Матерей (М. М. М.) у Парижі. В ч. 6 прохали ми допомогти жертвами із вишиваних дрібничок. Пригадуємо референтам народнього мистецтва, яких слід було встановити, що вже час зложити звіт про пороблені заходи у цій справі. У найближчому часі подамо окремих обіжником спосіб висилки та адресу М. М. М.

—о—

Плян дитячої бібліотеки та список книжок уже дійшли до рук виховних референток. Пригадуємо про те, що вже треба поробити певні кроки для створення дитячої бібліотеки. Готуємо вказівки проведення дитячої бібліотеки, що будуть розіслані у найближчому часі.

—о—

На днях канцелярія СФУЖО розіслала всім жіночим централям збірник для дошкілля „Соняшні дні“ Збірник цей є відбиткою дитячої сторінки у „На-

шому Житті“, яку провадить п. Марія Юркевич. Союз Українок Америки подарував канцелярії СФУЖО певну кількість примірників, яку й розіслали ми бібліотекам наших централей. За цей дарунок складаємо СУА нашу щирю подяку.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТОК СФУЖО

Нещодавно появилась заходами канцелярії СФУЖО у Філадельфії інформативна летючка про Світову Федерацію Укр. Жіночих Організацій в англійській мові. Летючка інформує коротко про постання СФУЖО, зміст його праць та подає список афіліованих організацій. Окрім того зясовано перебіг двох акцій з рамени СФУЖО — Комітету „Мати й Дитина“ та Виховної Комісії.

Інформаційний листок розіслано жіночим організаціям у цілому світі. У відповідь наспіли запити й привіти. Одним із найзамітніших є лист англійської діячки Маргарет Корбет-Ешбі, почесної президентки

Союзу за виборче право жінки, яка прохає подати їй точне звіттовлення з переселення вдів під проводом Комітету „Мати й Дитина“. Таке звіттовлення в англійській мові розіслано тепер великим жіночим централям.

Особливо щирим листом відгукнулась Ген. Федерація Жіночих Клубів в Атенах. Подаємо точний зміст його на англійській сторінці нашого журналу.

Чи на новий шлях?

II.

Одержавши ч. 6 „Н. Ж.“ і прочитавши статтю п. Синявської з гіркостю подумала: ось тобі й „новий шлях!“

Дивує мене, що пані доктор не побачила багато чого зі статті п. Сулими. Вона пише „наддніпрянки звикли разом із чоловіками витримувати репресії та злидні і нести тягар життя разом із ними“, випускаючи важливу рису, яку подає п. Сулима, що українська жінка „навіть в обставинах колоніального рабства разом із мужчиною творить певні життєві вартості“ (підкреслення моє). Слід пригадати п. Синявській, що 40% працюючих в СРСР людей із вищою освітою складають жінки.

Не побачила п. Синявська і конкретності в пропозиціях п. Сулими — позбавитись „інертності і законсервованості“. Ось одна конкретна і цінна пропозиція: невтомно пізнавати життя сучасної українки з підсоветської дійсності — друга: поява самої статті, яка дала наслідки — вже є конкретна дія.

В одному я згідна з п. Синявською, що майбутній лад на Україні будуватимуть не емігранти. Але вони можуть дещо дати, коли вивчатимуть профспілкові (юнійні) справи в ЗДА, різні прогресивні методи роботи, шкільну справу, кооперацію, яка так розвинена була в східній Україні і яку зруйнували більшовики та інше і передасть свій досвід на Батьківщину.

Що ж до реальності повороту в ближчі часи, то дійсно того ніхто не знає, але за об'єктивними політичними обставинами він може бути й скорий і напевне ідейна інтелігенція і молодь повернеться. А для можливості прискорення повороту „чайком“ не обійтись, хоч п. Синявська й добачає в ньому велику моральну користь. Переглянувши звіти окремих відділів СУА я почала заспокоюватись: всі мають більші досягнення ніж „чайок“, всі ставлять своїм завданням чимнебудь допомогти визвольному рухові на Україні, хоч піддержкою УКК, хоч виявом „розуміння великої жертви, що її несе український народ“. З великою повагою відношусь до жінок, старих імігранток, серед яких були й неписьменні, що не забули Рідного Краю, що створили велику сітку громадських установ у ЗДА і тепер не обмежують себе „чайком“. А стаття п. Лотоцької в тому ж числі „Крізь призму“ дає правильне і правдиве освітлення дій організаційного життя,

і п. Синявській добре було б її перечитати, звернувши увагу і на „гріх байдужості“ в громадському житті.

Тільки я думаю, що титул доктора вимагає від носія його поваги до думок інших і не дає права називати „непотрібними й гучними гаслами“ те, що є святе святих для багатьох.

Елісавета Жук

Справжня соборність

(Голос у дискусії)

Маючи за собою біля 40 років праці на громадській ниві, підношу, як українка-придніпрянка, свій голос у дискусії „До програми СФУЖО“.

Пані Сулима каже, що „інерція і законсервованість, що їх виробила практика жіночого руху в передвоєнній Галичині та за океаном“ стала на перешкоді тому, щоб СФУЖО збрала коло себе „все живе і творче з нової еміграції і з підсоветської дійсності“.

Що криється за словами „живе і творче“?

Це значить молодше, в підсоветській дійсності виховане покоління. Йому бракує розуміння громадського обов'язку і досвіду в громадській праці, бо не було де навчитися. Це й потягає за собою брак жертвенності та в деякій мірі громадської дисципліни. Всі ці якості стали причиною, чому частина наддніпрянського жіноцтва неохлопена жіночим рухом на еміграції.

Не „окремі індивідуальності з нової східно-української еміграції“, а майже всі без винятку громадські діячки старшого покоління, озброєні досвідом громадської праці й почуттям національного обов'язку, пішли до українських жіночих організацій. Гаряча любов до знедоленої Батьківщини підказала їм, де їхнє місце. Вони не змагалися за первородство, а як воляки ставали в ряди і працювали. Україна — одна й вони пішли туди, куди кликав їх обов'язок перед Батьківщиною. Вони не говорили про „ідею соборності“, а працювали для неї, втілювали її в життя, щоб стала справжня „психологічна соборність“, справжнє „духове зближення між жіноцтвом всіх українських земель“. І справді, тих кілька літ співпраці більше зблизили одних і других, як хто знає, які програми і наради.

Я хочу тут також заперечити хибний погляд СФУЖО, що українська жінка східних земель підчас короткого тривання нашої державності не творила окремих жіночих організацій. Це твердження є хибне. Поруч із у частю українського жіноцтва в полі-

тичних і громадських організаціях, українка-придніпрянка творила свої жіночі організації. Про те готую до друку ширшу статтю.

Звісно, за часів підсоветської дійсності ніякі громадські організації існувати не могли. Отже, середнє жіноче покоління Наддніпрянщини — хоч у фаховій праці активізувалось — проте не могло набрати досвіду у громадській діяльності. У цьому відношенні середнє покоління зі сходу бідніше за наш захід і в цьому лежить причина, чому його не можна до жіночої організації притягнути.

Погоджуюсь із п. Сулимою, що психологію української жінки-наддніпрянки треба ретельно вивчати. Та ще більш докладно треба зглибити основні риси української жінки і змагати до типу українки-соборнички, яку можуть дати українські жінки зі сходу і заходу у сполучі. Тому не треба говорити про „душевну травму“, що її має перейти західно-українська жінка. Можна хіба говорити про спільний їх шлях до одної мети, до якого мусять наломитись одні й другі.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК В АНГЛІЇ

ОУЖ в Англії пожвавило працю в виховній ділянці. На виховну референтку кооптовано п. Мирославу Дубляницю в Ноттінгемі. П. Дубляниця підготовляє реферат про виховання немовляти, який буде розісланий жіночим гуртам. У підготовці є курс садівничок.

ПОЖЕРТВА НА ФОНД „МАТИ Й ДИТИНА“

Діти з Філадельфії, зібрані на літніщі „Щецилівка“, а саме: Дарка, Мирися і Ромко Новаківські, Оксана, Ігор та Лесик Бак-Бойчуки, Зірка Бернадин, Юрко і Нюня Коморовські влаштували в неділю дня 17. серпня „веселу ватру“. Збірка поміж присутніми принесла 10.50 дол. Ці гроші переслали фондові „Мати й Дитина“ з побажанням — вислати харчі для української доповняльної школи у Мюнхені. Закуплено 50 ф. цукру та 30 ф. товщу, які вже вислано на місце призначення.

Слід зазначити, що для підготовки цієї ватри діти користувались майже повністю збіркою п. Юркевич „Літо“.

ВІДЗНАЧЕННЯ ЗА СЛУЖБУ В АРМІЇ

Три американки, Рута Бел, Зелда Вилсон і Френсіс Деллінг, що служили у жіночій військовій службі під час другої світової війни, тепер відзначені почесними в Американському Легіоні у стейті Делевер.

З новим сезоном праці вітаємо Вас шановні Союзнянки й бажаємо якнайкращих успіхів.

Мусимо мати на увазі, що в травні 1953 року буде 10. Конвенція СУА в Детройті. Хоч здавалося б, що ще є багато часу, то треба зважити, що приготування вже треба почати. Плануємо видати конвенційну книжку в якій будуть оголошення, а треба їх зібрати в кожній місцевості де є Відділи СУА, і для того незабаром вишлеться відповідні для того блянки.

Через ціле літо бюро Централі було чинне, не було часу на вакації. Наше бюро перенесене з першого на другий поверх, бо ЗУАДК закупив будинок при 866 Н. 7-мій вулиці й потребує

цю сальо на наради та читальню. Адреса наша, розуміється, зостає та сама, що була досі, від 1944 року, коли Централю перенесено з Нью Йорку до Філадельфії.

Вітаємо Ініціативний Комітет СУА в Лос Анджелес, Каліфорнія. Пані Ірина Сіак повідомляє, що цей комітет задумує зорганізувати Відділ СУА в Лос Анджелес, Кал. Радіємо цією вісткою, бо це буде другий Відділ СУА у стейті Каліфорнії, перший зорганізовано вже у Сан Франціско в 1951 році.

Незадовго Відділи СУА одержать з Централі виказ в плат і залеглостей.

Із гостин

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Жінка є порядкуючим чинником у родині. Вона провадить її ладом і любовю і творить ту атмосферу, що в ній кожна людина найкраще себе почуває. Це своє вміння переносить вона також на організацію, до якої належить. І коли спадають на неї життєві удари, то своє горе вона заколисує у власному серці, але радістю ділиться зі своїми співчленками.

Так було воно в 1 Відд. СУА. Довголітня членка Пелагія Дерех, що вже довгий час є скарбничкою, з боєм попрощала свого сина Богдана, якого вислано на Корею. Про її тривогу знали всі членки, хоч вона не жалілась. Та коли він повернувся, радості не скривала. Запросила членок на гостину, щоби поділити з ними цю радісну подію. Прихід із гостини в сумі 40 дол. (у тому 5 дол. даток її сина) вона передала до каси Відділу.

Таку саму зустріч влаштувала членкам недавно прибула з Європи п. Марія Финик, б. голова Союзу Українок Франції. Вона потерпіла в автомобільній катастрофі, хворіла довгий час, а коли прийшла до здоров'я, поділилась із членками радістю з приводу цього. Гостина прине-

сла 70 дол. доходу, які вона теж передала до каси Відділу.

Гроші з обох гостин передано на народні цілі. В тому на бажання п. Финик 15 дол. на пресфонд „Нашого Життя“, а 20 дол. на фонд хлопця-каліки, що вродився в Ньюарку.

Гостини ці доказали, як членки дорожать своєю організацією, яка наблизилась до себе. На цьому місці Управа 1 Відділу складає щиро подяку як п. Дерех, так п. Финик і всім членкам, що своїми жертвами причинились до цього дару.

Катерина Пелешок, голова

ЛЕНСІНГ, МИШ.

З нагоди уродин п. Анастазії Забротської зійшлися членки Відділу у домі п-ва Наконечних. При тій нагоді п. Т. Стенкевича пригадала гостям, щоби перевели збірку на народні цілі. Збірка принесла 24 дол. і за те п. Стенкевич щиро гостям подякувала. Гроші поділено: 10 дол. на „Укр. Голос“ у Канаді, 10 дол. на катедру Пресвятої Тройці у Вінніпегу, а 4 дол. на пресфонд „Н. Ж.“. Хоч це невелика збірка, але й Відділ наш ще нечисленний та недовго працює.

Анна Наконечна

ЦЕНТРАЛЯ ОДЕРЖАЛА:

від 1. липня до 27. серпня 1952

Річна вкладка і Організаційний фонд:

Від.	7 Акрон,	20.00	5.00
	14 Клівленд	1951	5.00
	32 Ст. Луїс	20.00	5.00
	55 Рочестер	20.00	5.00

Фонд Централі СУА:

Від.	14 Клівленд	1951	27.00
	44 Бостон	1951	50.00
	55 Рочестер		20.00
Ів.	Котовська, Пайн Біч		2.00

Пресовий фонд Н. Ж.:

Від.	1 Нью Йорк	41.00
	7 Акрон	10.00
	38 Ленсінг	4.00
	55 Рочестер	5.00

Евдокія Ликтей, Н. Йорк збірка 22.00

Пелагія Малиновська, Філадельфія, збірка	10.00
А. Дусаненко, Нью Йорк	3.00
Н. Ковалишин, Нептун	2.50
Мел. Поллок, Бруклін	2.50
Текля Дорош, Акрон	1.00
Анна Бала, Акрон	1.00

Фонд Будови Дому СУА:

Від.	2. Честер, Па.	50.00
------	----------------	-------

Конвенційний Фонд:

Від.	39. Мілвил, Н. Дж.	10.00
------	--------------------	-------

На вкладку до СФУЖО:

Від.	7 Акрон	1951-2	10.00
	14 Клівленд	1951	4.50

Фонд „Мати й Дитина“:

Пелен Дж. Шо, Ендермін	
Норт Дакота	14.00

З подякою

Стефанія Пушкар, фін. секр.
Марія Бабяк, касієрка

КАМПАНІЯ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТ „НАШОГО ЖИТТЯ“

На першому місці тих, що займаються збиранням нових передплат для журналу „Наше ЖИТТЯ“, є пані Левка Романик, з Торонта, Онт. Канада, яка придбала 59 передплат. Ми одержали 24 нових передплат від пані Надії Фелик, з Куритиби, Бразилія, і 7 нових передплат прислала пані Софія Гречаник із Сан Франціско, Кал. Кампанія продовжується до 1. листопада, доволі часу, щоб придбати нові передплати, та дістати гарну нагороду.

З подякою і привітом
Екзекутива СУА

ЧЕСТЕР, ПА.

25-літній ювілей 2 Відділу

В неділю, дня 25 травня ц. р. свято почалось о год. 2.30, коли то о. Федорович відслужив панахиду по померлих членках. О год. 3-тій почалась програма в гарно прибраній залі. Гості засіли при столах, а при окремому столі президія: голова СУА, п. Олена Лотоцька, голова 2 Відділу п. Юлія Тершавська, голова ювілейного комітету п. Петронеля Пецюх, парох укр. правосл. церкви о. Федорович з дружиною, мейор міста п. Шварц, перша голова Відділу п. Марія Лакуш, перша членка Відділу п. Анна Урбан, „товстмистер“ п. Івахів та гість мейор Дармограй із Філадельфії.

Банкет започаткувала п. Значко відспіванням американського гимну, а потім о. Федорович провів молитву. Свято відкрила голова ювілейного комітету п. Пецюх, яка згадала померлих членок однохвилинною мовчанкою, а потім віддала провід п. М. Івахів. „Товстмистер“ привітала голову СУА п. Олену Лотоцьку щирими словами, а голова Відділу п. Тершавська удекорувала її китичкою квітів.

Почалась вечерея, яку зладило сестрицтво при укрїн. правосл. церкві, а молоді дівчата з хору подавали їй. Коли проминули головні страви, стала п. товстмистер покликувати до слова. П-і Павліна Рубаш говорила про початки нашого Відділу, згадуючи про перші основні збори в домі п. Бобяк, яка дала заохоту до створення Відділу. На ці збори прибули, окрім господині, такі жінки: Анна Верещак, Розалія Венгжин, Антонія Гащак, Марія Каспер, Анна Коваль, Юлія Лебішак, Катерина Містуняк, Павліна Рубаш, Теодозія Стеців, Ева Хомин, Анна Урбан. П. Пецюх зясувала перебіг праці в Відділі, згадуючи радісні й прикрі хвилини. О. парох підкреслив у своїй промові значення і заслуги жінки-українки. — Дальше промовляла п. Олена Лотоцька, радіючи успіхами своєї 25-літньої дочки, як вона

назвала 2 Відділ. Пригадала цей пам'ятний день, коли то вона 25 літ тому промовляла на основних зборах у Честер. Її виступ нагородили присутні рясними сплесками. Промовляв також мейор Дармограй, підчеркуючи заслуги жіноцтва в родині й організації. Признання жінкам і побажання зложив також мейор міста Р. Шварц. Кілька слів сказала, знана в Честер американська діячка, п. Даймонд. Від Окружної Ради в Філадельфії зложила привіт п. Михайлина Чайківська. Промовляв також п. Гарасим, що мав нагоду бачити працю нашого Відділу від початку.

Привітні склали потім відпочинки Відділів СУА, складаючи грошові датки. І так п. Григорець, голова 42 Відділу, — 10 дол., п. Штогрин, голова 41 Відділу — 10 дол., п. Фостик, голова 46 Відділу — 10 дол., всі із Філадельфії, п. Олена Коломінська, містоголова Окр. Ради, 5 дол., п. Купчак, голова 15 Відділу в Честер 2, 15 дол., п. Медвідь від церковного комітету 25 дол., п. Ольга Пастушок від сестрицтва укр. прав. церкви, п. Мартин Пастушок від братства укр. православної церкви, п. Андрій Пастушок від молоді, п. Брінгол від Укр. Нар. Дому 250 дол., п. Муляр від Укр. Нар. Дому в Іст Честер 10 дол. Відчитано письменні привіти від б. пароха о. Мицика і голови Федерації Клубів Делавер п. Річерт.

З нагоди ювілею удекоровано всіх членок нашого Відділу почесними відзнаками. Під час бенкету п. Лотоцька вручила її першій голові 2 Відділу п. Лакуш, а п. Лакуш припняла її першій членці п. Урбан. Вона знов вручила їх першим 12 членкам, що вчислені вгорі, а потім усім іншим членкам. Ювілейний комітет подбав також про видання книжки, де описаний перебіг праці 2 Відділу. Під час бенкету переведено збірку на фонд будови дому СУА, яка принесла 40 дол. До цього Відділ доложив 10 дол. і разом 50 дол. вислано чеком на адресу Централі.

На закінчення бенкету від-

співано гимн СУА, а кінцеве слово виголосила п. Анна Гливяк. Тоді гості перейшли до залі, щоб вислухати концерту під проводом п. Н. Ковальчука і побачити танковий виступ під проводом п. Т. Торслика та сольо-танок п. Подрагулі.

Свято закінчено відспіванням національного гимну.

Ювілейна секретарка

ДІТРОЙТ, МИШ.

День української жінки-селянки

Вже від 10 год. ранку гості зіжджалися до парохіального городу, де членки 26 Відділу СУА жваво працювали. Пущено в рух розгравки для дітей і старших. Перед початком програми гості мали нагоду оглядати кімнату, устатковану на зразок селянської заможної хати. Ліжко, лави й стіл були прикриті вишиваними тканинами, у миснику народна кераміка, на покутті святі образи, прикрашені рушниками. На столі хліб домашнього печива, що його спекла членка п. Чупа. Тканини позичила на виставку п. Якимів, за що належить їй щира подяка. Влаштування кімнати переводили пп. Климишин, Березовська, Хомяк, Бушард і Козаченко, яка також принесла кілька цінних річей із своєї збірки.

О год. 4. голова 26 Відділу п. Кобаса привітала присутніх та заповіла, що програма починається „сінокосами“, що їх підготував п. Атаманець. Під звуки музики косарі з косами і громадільники з вилами вмашерували і взялися за намічену працю. Вмить було згромаджене сіно, а під час того лунали пісні. У між часі членки Климишинова, Цісарукова і Березовська убрали групу жінок в народне вбрання. Група ця включилася в похід косарів, коли він повернувся на площу. Тут п. Климишинова пояснила кожен стрій зосібна (Городенка, Снятин, Коломия, Яворів, Рогатин, Заліщики, Борщів і Полтава). Показ цих строїв зясував присутнім, які скарби нар. мистецтва зуміла витворити укр. жінка-селянка своїми руками. Цікавий реферат п. н. „Українська жінка-селянка в домашній і організаційній праці“ виголосила п. Т. Стельмах. Вона дала характеристику української се-

Колодяжне

(Продовження)

Згадую про ці свої міркування тому, що вони свідчать, як впливав волинський фольклор на дитячий світогляд у родині Косачів. Ця стихія не зробила нас забобонними, але розвивала фантазію і спонукувала задумуватись над поняттям добра і зла.

На південному сході, з другого боку, дуже близько від нашої садиби теж був ліс (звався Коничівщина). Зовсім інакший, не такий густий і темний, як Стадниця, а ясний і кучерявий. Багато в ньому було берези, ясенів, яворів, кленів, калинових кущів, тощо. Були там осяяні сонцем затишні галявини з розкішною травою, де рясніли яскраві квіти. В нашій околиці багато вологости (опадів часами буває навіть надмірно багато) і тому на сіножатях і пасовищах квіти надзвичайні. Такі великих, яскравих, соковитих і запашних і в такій масі

лянки в усіх ділянках життя, яку присутні вислухали з зацікавленням.

По закінченні програми публіка насолоджувалась присмаками в буфеті, які приладив комітет підприємств під проводом п. Дидів. Своїми вказівками послужила також б. голова п. Хомяк, яка має великий досвід у влаштуванні таких імпрез.

Чистого доходу було понад 1,000 дол. Рішенням зборів вони будуть передані під час посвячення укр. парохіяльної школі в Гемтремку. Чистий дохід із вигравки в сумі 91 дол. розділено по половині на пресфонд „Нашого Життя“ і на висилку пачок для залишенців.

На вступні квитки виграно такі речі: ч. 069400 — бюрко до писання, ч. 069155 — скатерть на стіл, ч. 069513 — кілька рушників. Тому, що власники квитків по них не зголосились, проголошуємо це на цьому місці й прохаємо зголоситись по них до п. Кобаси, голови 26 Відділу.

Наприкінці п. Кобаса подякувала гостям за масову участь.

Т. Стельмах, секр.

мені більше нігде не приходилося зустрічати в житті. На нашому Поліссі перша половина літа до косовиці — це розкішна пора!

З півдня від садиби пасовища, а далі поле. Серед поля — єдиного відкритого місця — стояв млин-вітряк. Мати наша виросла на Полтавщині, де на високому березі ріки Псла розкривається чудовий краєвид далеко на сіножаті, ліс і села. Тут у Колодяжному мати тужила за широкими обріями і тому, як будували „Лесин домик“, то зробили балькон врівень із дахом. Із нього дійсно краєвид був ширший. Також і на „Сиренькому домику“ будували мезанін і балькон із нього виходив на відкритий бік, де був город. Там не садилося ніякого дерева, щоб не заслоняти краєвиду.

Вся садиба дослівно потопала в зелені різnorodних дерев, квітучих декоративних кущів та квітів. І хоч того всього було вже багато та батьки наші щороку ще виписували з гарних садівництв все нові й нові. Що-осени досажували щось, а діти охоче допомагали в цьому мамі, що сама вибирала місце і казала, що саме садити. Найбільшою окрасою садиби був велетень-каштан, що ріс перед „Старим будинком“. Це власне сім старих каштанів, зрослих основами, що своїми вітамі творили грандіозне шатро. Під цим шатром був великий стіл із лавами навколо і ціла велика площа для крокету, де наша молодь, бувало, могла дограти партію навіть підчас дощу, бо крізь густий намет із каштанового листа дощ довго не проходив. Там під каштанами влітку часто снідали, обідали та вечеряли. Особливо приємно було там вечеряти, коли на стіл ставили свічки в лампіонах, щоб не гасли від руху повітря. Тоді навколишня темрява робилась ще густішою від контрасту, а це надавало всьому якогось таємничого вигляду. І так шкода було нам дітям по-вечері відразу йти спати,

коли старші ще залишались насолоджуватись гарним вечором. Часами на наше прохання, підтримане Лесею, або тьотею Сашею (сестра нашого батька, що майже щороку із своїми двома синами приїздила на літо до нас), нам дозволяли ще з годину побути під каштаном. І тоді точилася розмова, цікава й для нас — дорослі оповідали різні пригоди поважного або веселого змісту.

Були у нас теж понадсторічні грубезні липи. З роками кількість їх все меншала, бо саме в ці липи декілька разів влучала блискавка. Памятаю, як одна з них на наших очах отак згоріла, а брат Михайло тоді розповів мені й Миколі, що це є грим і блискавка. Оповів (як я тепер бачу) цілком науково і до того цілком доступно для розуміння 8-літній дитині. У нього був хист до популяризації наукового пояснення складних явищ природи. Він, напр., навіть зовсім неписьменним людям умів розказати цілком зрозуміло про різні поняття з фізичної географії. А як Микола й я підросли, то Михайло — тоді вже молодий професор університету — з захопленням та надзвичайно талановито викладав нам свої улюблені предмети: фізику, космографію і метереологію. Зрозуміло, що брат Михайло й Леся, такі обоє талановиті, не тільки любили ніжно один одного, а й були найближчими, найщирішими друзями все життя, аж до передчасної смерті Михайла, що помер 1903 р.

У кожного з нас були посажені власноручно дерева. Лесина срібляста тополя, Миколина ялина й моя рання, літня груша найкраще росли. Ми з того дуже пишалися, хоч то був чистий випадок, а не наша заслуга.

Плеканням квітів найбільше захоплювалась Ольга. Завдяки їй у Колодяжному були прегарні квітники. Троянди, білі лілеї, півонії, левкої та інші квіти пишно розростались навколо будинків. Під вікнами „Лесино

домику" Ольга сіяла запашні квіти, як резеду й нікоціану. Ще для Лесі вона садила конвалії, бо Леся найбільше любила ці квіти. Серед квітників було декілька гарненьких альтанок, з бузку, ямину й дикого винограду й мамина улюблена, вся завита капріфолієм.

Садів було три (старий, молодий і наймолодший) з дуже різnorodним добром овочевих дерев. Батьки наші, як садили, то дбали, щоб були і дуже ранні й пізніші й зовсім пізньої роди. Отож на Івана Купала, бувало, як почнуть достигати шпанки-вишні та за ними ранні грушки, то так до осені щось нове достигає й достигає, і хоч овочів споживали багато, а проте яблук зимових до нових ставало.

Ягоди в нашій околиці дуже родили. По лісах найбільше суниці й чорниці, а в садибі у нас — чого тільки не було — малини, агрус, порічки, смородина, полуниці, барбарис (якийсь особливий селекційний гатунок без кісточок), кизіль — і то все таке буйне, сочисте та рясно, рясно. Варення з цих всляких ягід наварювалось не тільки для себе, а й у дарунок родичам та приятелям до Києва. Цю господарську роботу виконували в нас у досить поетичний спосіб. Здебільшого варили варення на-дворі під каштаном, поставивши миску просто на дві цеглини. Ягоди перебирали в гурті — Леся, Ольга та інші, хто на той час був у нас. Часами хтось один читає на голос, а інші слухають і дрилують вишні, агрус тощо. Діти приносили з стельмашні паливо — тріски й стружки — а за це нам давали шум із варення й ми ним тут таки й ласували.

У цілому садиба Косачів за тих часів виглядала дуже затишно, мов те кубелечно дбайливо звите. Кожному хто потрапляв теплої пори року у цю садибу, відразу видно було, що її спорядили і в ній мешкають люди з розвиненим почуттям естетики й з замилюванням до природи.

II.

Довший час вся родина жила в Колодяжному увесь рік. Діти Косачівські вчилися вдома. Мама не хотіла рано віддавати дітей до російських гімназій (української школи тоді, як ві-

домо, в царській Росії не було) з їхньою російською мовою та казенщиною. Отже Михайло вступив вже тільки до 5 класи, Леся через хворобу зовсім у гімназії не була, Ольга вступила до 7-мої, Оксана й я — до 4-тої. Лише Микола почав науку в гімназії з 1-ої класи та й то тому, що батьки сподівалися, що ця гімназія (Київська 4-та) буде краща, ніж інші, бо в ній за директора був українець Стороженко й інспектор Пантелеєв був друг проф. Антоновича, себто досить ліберальні, як на ті часи, люди. Пізніше виявилось, що і в цій гімназії система була така, як і всюди.

На початку 90-тих рр. тільки Михайло (студент Київського університету) на зиму виїздив до Києва, а в Колодяжне приїздив на Різдвяні, Великодні і літні вакації. Всі інші члени родини стало мешкати в Колодяжному, бо це був її осідок. Правда, батько часто їздив у службові відрядження, а то в родинних чи в громадських справах до Києва та в інші міста. Мамі приходилося відлучатись із дому, коли возила Леся на курацію до Одеси, Криму, Києва, Басарабії, Друскенік та закордон (до Відня). Також Ольга їздила з Лесею, або відвідувала родичів та друзів у Києві та інших місцевостях. Їздили всією родиною до бабуні нашої у Гадячі.

Та живучи в селі, родина Косачів підтримувала тісний зв'язок з українськими громадськими діячами в Києві, Одесі, Полтаві, а також у Галичині. Наші батьки і старші діти відвідували культурні осередки України, беручи участь у громадському українському житті. А так само в Колодяжному відвідували їх частенько численні приятелі-однодумці із різних місцевостей України. Цей контакт з культурним середовищем підтримувало ще й жваве листування.

Крім самої родини в Колодяжному мешкали місяцями вчителі, що вчили дітей різних предметів. Із цих учителів пам'ятаю Аркадія Верзілова, що пізніше був відомим громадським діячем і міським головою у Чернігові. До французької й німця возили Ольгу й Оксану на лекції мов до Ковля. Жодних бон і гувернанток

батьки ніколи не брали ні до кого з дітей, вважаючи за шкідливий такий повсякденний вплив цих чужинок, що здебільшого були мало освічені й малоінтелігентні люди. Михайла, Леся й Ольгу на початку мама сама вчила французької та німецької мови, які добре знала. Пізніше вони брали лекції в учителів-чужинців. В цей час, що я згадую, Леся сама вже добре знала обидві ці мови, отже Оксану, Миколу, а пізніше й мене, вона найперше вчила.

З найближчих родичів до нас частенько приїздили дядько і тітка зі своїми синами — рідний брат і сестра нашого тата. Дядько Григорій, лагідної веселої вдачі, був завзятий мисливець і цікаво оповідав різні пригоди. Також розказував про своє і нашого тата дитинство і молодість, що ми особливо охоче слухали. Він умів набивати опудала з убитих тварин, згодом у нього на мешканні був цілий музей з таких опудал. Там були такі екземпляри, що становлять навіть рідкість нашої фавни, і так майстерно зроблені, що справляли цілковито враження живих звірів і птахів.

Тітка Олександра Шимановська (родом Косач) або тьоття Саша, як її в родині звали, тоді вже була немолода і хоч була в житті нещаслива (її чоловік був на засланні, де їм тяжко жилося, а потім вона скоро овдовіла), але й до старости була жвава, бадьора і завжди держала з молоддю і дітьми.

(Продовження буде)

МОЛОДА СПІВАЧКА ПРИБУЛА ДО КАНАДИ

Нещодавно переселилась до Канади молода співачка Стефа Федчук, про блискучі успіхи якої у Франції ми не раз згадували. Незабаром матиме наше громадянство в Канаді нагоду привітати її на естраді.

ЯПОНКИ ЗВІЛЬНЕНІ ВІД ОБМЕЖЕНЬ

У квітні ц. р. святкували японські жінки звільнення від давніх законів, що обмежували їх волю. Японська жінка дістала активне й пасивне право голосування.

Юрій Мулик-Луцик: Духовий портрет Ольги Кобилянської. (Психологічна студія). Накладом Організації Українок ім. О. Басараб у Вінніпегу. Вінніпег, 1952. Обкладинка Мирона Левицького. Ст. 100. Ціна 75 ц.

Автор поставив собі небуденне завдання — пізнати духа О. Кобилянської в його основах. Завдання це нелегке. Бо хоча біографічного матеріалу є багато, а й твори її дають не одну розв'язку, то О. Кобилянська є в нашій літературі явищем незвичайним і її нелегко зрозуміти. Це й освідомив собі автор, даючи в першій частині вступу очеркнення її непересічності. На його думку О. Кобилянська була в літературі філософом, що "внесла до скарбниці української культури вічні духові вартості", дарма, "що цього українська духовна еліта її часів не збагнула".

Свою методу досліду пояснює автор в окремому розділі. Називає її діагностичною, бо подібною до методи, яку stosують лікарі, коли не конче вірять самому пацієнтові, якому здається, що він здоровий, а вони хочуть ствердити об'єктивну правду про нього. Діагностична метода в критиці опирається не на твердженнях письменника чи інших людей про нього, а на дослідженні його вдачі, себто вроджених первнів його духовости. Автор опирається на поділі конституціональних типів Кречмера та поширень, які вніс у цю теорію Ясперс.

На дорозі досліду автор змальовує перш усього "зоровий силует", як базу для конституціонального типу письменниці. Ще в попередніх студіях проф. Д. Козій, опреділив постаті О. Кобилянської між зразки лептосоматичного типу людей, "що як вроджені ідеалісти, рвуться до недосяжного". Такою "середньо-аритметичною" між типами О. Кобилянської автор вважає Аглаю-Феліцітас у повісті "За ситуаціями", що є й на його думку стилізованим типом письменниці.

Цей лептосоматичний (астенічний) тип дуже поширений поміж письменниками. Правда, всі риси його не збігаються в

В попередньому числі подали ми звідомлення про перебіг свяченого для дітей у Німеччині. У цілому було 9 таких свят. Порядок їх нам відомий і тому не будемо його повторяти.

Та все ж такі ці дитячі святкові сходи позначились у житті нашої еміграції. Серед пересування таборів, у тісноті німецької господарки та безнадії на переселення — ці дитячі свята стали промінем радості. Вони були першою спробою наладати знову гуртове життя жіночої спільноти. Ось що пише про те референтка комітету „Мати і Дитина“ п. О. Сулима:

„Свячене послужило першим поштовхом до збудження і розгорнення громадської праці серед українського жіноцтва в Німеччині. Жінки ніби раз прокинулись від сну й після довгої перерви з жаром взялися до праці. Відчулась пекуча потреба праці серед підростаючого українського покоління. Майже кожний зрозумів це підчас святочних поздоровлень, промов і побажань для дітей.

Висунуту проблему суботніх шкіл і дитячих садків приймали батьки з подякою і зворушенням. Вони обіцяли виявити максимум енергії, щоб послати своїх дітей до таких шкіл, де вони виховались би в українсько-національному дусі“.

З малого почину нераз родиться велике діло. Оці скромні харчові жертви, що їх вислали наші збірні пункти, стали — скеровані дбайливими руками ОУЖ і ЗУАДКомітету — поштовхом до віднови праці жіночих делегатур. А на тих дрібних, ними започаткованих, дитячих сходах вирінула нова ініціатива: створення українських доповняльних шкіл.

І ось уже наслідки того почину. На

одній людині. У психічній будові існують підтипи й окрім того вони виявляють себе в якомусь певному напрямку. Таким автор добачує в О. Кобилянської — романтизм. Світогляд її "вимріяний", як це ствердив О. Грицай і найповніше творить вона тоді, коли поринає у світ казки.

Слідує аналіза характеру письменниці. Автор розглянув її вроджені й придбані прикмети, торкнувшись на кінці також відношення між її життям, а творчістю. Це вияснює неодну загадку в її творах та змальовує її духову силветку по зга-

дних наспів лист від делегатури ОУЖ у Лінгені, що його наводимо у цілості:

До Комітету „Мати й Дитина“ у Філадельфії

Організували ми в нашому таборі дитячий садочок, а не маємо нічого до оборуудвання його. Дуже просимо, як є можливість, прислати нам трошки забавок, книжечок, образочків і т. д.

Садочок відвідує 21 дітей, із них 16 українських, 3 білоруських і 2 сербських (батько серб — мати — українка). Ще двоє українських дітей не відвідує садочку, але й думаємо, що й ті прийдуть. З правдивою пошаною до Вас.

Домнікія Мельник — голова
Евгенія Санківська — секретар

Адреса:

D. Melnyk, Lingen Ems, Kaserne Bl. 13, Germany.

Здається немає більшого признання для наших збірних пунктів, як свідомість, що вони причинились до такого почину. Та на цьому спинитись не можна. Перед нами встає в усій ширині потреба підготувати і перевести збіркову кампанію перед Різдом.

Саме життя диктує нам напрямні. Наша дітвора — наше майбутне! Звернімо тепер увагу на піддержку наших найменших у Німеччині. Піддержуймо почини шкіл і садків, бо життя це винагородить нам.

Олена Лотоцька — голова
Надія Ішук — секретар

Повідомляємо співробітниць та дописувачок, що рукописи, надіслані після 15-го вже не можуть увійти до чергового числа журналу.

даних напрямних. Вузькі рямці студії не дозволили розгорнути ширше цього досліду. Велика шкода, бо стислість і непереглядність викладу не робить книжку широко доступною. А для наукового твору вона всеж таки занадто фрагментарична.

Та українське жіноцтво вдячне авторові за цей дарунок у десятиліття смерти письменниці. Організація Українок Канади виказала свою зрілість, видаючи цю студію в такій культурній формі. Обгортка Мирона Левицького дає доказ тонкого зрозуміння цієї праці.

Л. Б.

MA 7-1320

LO 3-9910

THERE IS

A DIFFERENCE IN FUNERAL SERVICE

Established 1920

NASEVICH FUNERAL HOME

MRS. MICHAEL F. NASEVICH

MICHAEL E. NASEVICH

SURPASSING SERVICE

Air Conditioned for your comfort

No deserving Poor Refused

N. E. COR. FRANKLIN & BROWN STS.
PHILADELPHIA 23, PA.

Букварі й інші шкільні книжки. — Зшитки рисункові і звичайні. — Олівці, кредки, пера, радирки. — Клей, лінійки, нотеси, стругачки. —

Шкільні торбини різних розмірів

знайдете у крамниці кооперативи

Кооп. „БАЗАР”

822-823 N. FRANKLIN STREET

Philadelphia 23, Pa.

SPIRIT of FLAME

A COLLECTION OF THE WORKS OF

LESYA UKRAINKA

Translated by Percival Cundy
Foreword by Clarence A. Manning

„Неоцінений подарунок зробив Союз Українок Америки англомовному й українському світові, виданням перекладів поезій і драм Лесі Українки, пера П. Канді п. н. „Spirit of Flame”. Це великий крок уперед для введення Лесі Українки в західні культурні сфери. Це конкретне й речеве переконування чужинців і своїх, що не читають по-українськи, про високі етичні й естетичні вартості української літератури, це аргумент „ад оculos”, що українська література має своїх велитнів, про яких т. зв. Захід не знав зовсім, чи знав замало”.

Проф. Ярослав Рудницький

Замовлення приймає

**Ukrainian National
Women's League
of America, Inc.**

866 N. 7th St., Phila. 23, Pa.

Phone ST 4-2056

МАРІЯ ГОЛОВАТА, владителька ОДИНОКОГО УКРАЇНСЬКОГО СКЛЕПУ

де можна набути: меблі до спальні, їдальні, кухні й гостинної; машини до прання; газові й електричні печі; G.E. холодильні (рефриджерейтор) і інші речі до окраси Вашого дому, а також телевізійні і радіо апарати найкращих фірм.

ЦІНИ ПРИСТУПНІ І НА ДОГІДНІ ЛЕГКІ СПЛАТИ
Склеп відкритий кожного дня від 9 ранку до 9 вечора
Вівторок і четвер від 9 ранку до 6 вечора

MARIA HOLOWATY

329 W. GIRARD AVENUE

PHILADELPHIA 23, PA.

Твори Софії Парфанович

Інші дні, новелі 90¢

Загоріла полонина

новелі з Бойківщини 60¢

Київ у 1940 р.

спогади з подорожі 75¢

Чоловік та жінка 50¢

Замовляти в Централі СУА

ДИТЯЧИЙ САДОК

Комітету „Мати й Дитина”

1835 North 7th Street
Philadelphia, Pa.

ПРИЙМАЄ ПІД ОПІКУ ДІТЕЙ
ПРАЦЮЮЧИХ БАТЬКІВ

Фахова опіка :: Добірний харч

Phone: POplar 5-5190

EMIL KULCHYCKY

2231 Fairmount Ave.
Philadelphia 30, Pa.

полагоджує продаж домів
і нотаріальні справи
посилки грошей
Грошові перекази

Міняє платничі чеки

КОЖНА КАРНА ЧЛЕНКА СУА ВПЛАЧУЄ СВІЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК ДО НАРОДНОГО ФОНДУ! — КОЖЕН ВІДДІЛ СУА МАЄ БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ (УКК) І ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ (ЗУАДК)!!!